



Svētkus rada mūzika un dejas



Vakar apritēja 30 gadu, kopš Latvija atguvusi neatkarību, jo 1990. gada 4. maijā tika pieņemta deklarācija **Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu**. Lai Kuldīgas iedzīvotājiem un viesiem radītu svētku izjūtu, gājēju ielā viņus priecēja muzikāls priekšnesums.

Jestras melodijas skandēja bastrompetists Lauris Amantovs, saksofonists Raivo Stašans, bundzinieks Ivars Kalniņš un pianists Gints Žilinskis. Mūziķi brauca ar Kuldīgas kultūras centra orķestropēdu, diviem cilvēkiem minot pedāļus. Aiz viņiem, stingri ievērojot distanci, tautas tērpos gāja vairāki *Bandavas* dejotāju pāri, kuri ik pa brīdim uzgriezta pa dancim. Ielas malā stāvošie šādu priekšnesumu uzņēma ar sajūsmu. Mūziķu un dejotāju maršruts veda pa Liepājas ielu no Rātslaukuma līdz Pilsētas laukumam un atpakaļ. Savukārt Rātslaukumā kultūras centra darbinieki jau iepriekš izvietojusi mastu, kurā plīvoja Latvijas karogs, tā pakājē atradās ziediem pildīta valsts kontūra. Pie svētku galdauta bija ticis Ēvalda Valtera pieminēklis, uz tā izkārtoti ziedi. Kā novēroja *Kurzemnieks*, arī dažas rātsnama apkaimes kafējnīcas pie savas ēkas izlika galdus, ko klāja svētku galdauti.

Alberta Dintera teksts un foto



PERSONĪBA.

Uzņēmēja **Baiba Mikāla:**

„Izvirzi sapni par mērķi!

Ja nebūs sapņa, nebūs,

kam piepildīties.” → 6.-7. lpp.

IEVĒLĒTS SUITU PARLAMENTS.

Kopienā tas pārstāv kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā.

→ 12. lpp.



Snēpelē jauns atpūtas laukums.

→ 5. lpp.

Ko dara Kuldīgas senioru skola.

→ 9. lpp.

Konkursi dažādām gaumēm.

→ 10. lpp.

Darbs celtniecībā ārkārtējā situācijā nav apstājies.

→ 2. lpp.

Sākot ar šodien, 5. maiju, **Kurzemnieka** reklāmas daļa

būs atvērta

KATRU DARBDIENU

no 9.00 līdz 16.00.

PIEKTDIEN, 8. MAIJĀ:

- Mātes dienā - par mammām.
- Kuldīgas slimnīcā jauni ārsti.
- Ierobežojumi: kuri mīkstināmi vai atceļami.
- Dārzniecības ielas reportāža.
- Rumbas pagasta jaunumi.



REDZĒJUMS

Kā vēl labu laiku sadzīvot ar vīrusu



Daiga Bitiniece

Lasu par lietotni, kas varētu palīdzēt ierobežot jaunā koronavīrusa izplatību Latvijā un ātrāk atvieglot ārkārtējās situācijas ierobežojumus. Singapūra bija pirmā valsts, kurā vairāk nekā miljons iedzīvotāju jau tādu lieto, palīdzot valstij mazināt krīzi. Nu tādu radīt brīvprātīgi un bez maksas vienojušies vairāki Latvijas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozares spēlētāji un zinātnieki, darbā iesaistījusies Valsts prezidenta kanceleja, Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC), epidemiologi un NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centrs (*Stratcom*).

Tā darbotos, izmantojot *Bluetooth* bezvadu saziņu starp mobilajiem telefoniem, un to katrs varēs lejupielādēt brīvprātīgi. Neatklājot atrašanās vietu, saslimšanas gadījumā tiku informēti visi, kuri izmanto šādu lietotni un ar kuriem slimnieks bijis saskarē tuvāk par 2–4 metriem un ilgāk par 15 minūtēm. Tā kā vīruss pārsvarā izplatās no cilvēka uz cilvēku, lietotne atvieglotu saiknes meklēšanu un pārtrauktu testu laiku. Tas, no vienas puses, labāk ierobežotu infekciju un, no otras puses, samazinātu ierobežojumus. Par tiem aizvien skaļāku un pamatotu trauksmi ceļ tā daļa sabiedrības, kam apdraudēti ienākumi, business, kā arī jebkurš no mums vēlas ātrāk atgriezties ierastās dzīves ritmā. Ne tikai strādāt, bet arī satikties, apciemot vecvecākus, samīļot mazbērņus, justies droši.

Tāpēc esmu par šādas, uz Eiropas datu aizsardzības principiem balstītas, lietotnes ātrāku radīšanu (esot plānots, ka izstrādes stadijā tā varētu pie lietotājiem nonākt maija vidū). Pirms nedēļas arī Eiropas Komisija paziņojusi, kā tāda būtu jāizmanto, kā jāargā ievāktās ziņas. Tiem, kam bažas par datu aizsardzību, lietotnes radītāji skaidro: anonīmie dati šifrēti nebūtu pieejami nedz pašam lietotājam, nedz citiem vienam par otru. Un *Stratcom* atgādina, ka jau tagad cilvēki ar saviem datiem dalās, ielādējot telefonā dažādas lietotnes, kas ļauj iegūt ziņas par katru, tāpēc to izstrādātājiem mēdzot būt pat vairāk ziņu nekā valsts iestādēm.

Jaunās aplikācijas lietotāji piekristu brīvprātīgi saziņai ar SPKC tajā gadījumā, ja tiku konstatēts, ka viņi nonākuši saskarē ar inficēto. Tā kā neviens no mums nevar būt drošs, vai neesam satikušies ar tiem, kuriem nav nekādu saslimšanas simptomu, lietotne ļautu laikus to uzzināt un pārbaudīt veselību.

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece –

63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.

Žurnālisti: Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;

Daina Tāfelberga – 63350563,

daina.tafelberga@gmail.com;

Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;

Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;

Lāsma Reimane – 63350568, reimane.lasma@gmail.com;

Inta Jansone – 63324881,

inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568,

dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas:

Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. nr. 1400. Iznāk

otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku

obligāta. Iespiests SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusala” Rīgā,

Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 2903.

TRĪS PAR VIENU

Kā Covid-19 ietekmē būvniecību? Strādā plānotajos objektos

1. Jānis Āboliņš, Kuldīgas

SIA *AB būvniecība* īpašnieks:

– Mēs strādājam tikai valsts un pašvaldības objektos. Pasūtījumi plānoti jau senāk, iepirkumos ir vinnēti, un līdz ar to mums darbs ir. Turpinām iepirkumos piedalīties. Viss notiek, kā tas gadiem gājis, izņemot to, ka šobrīd tirgū manāmas dempinga pazīmes. Esmu par to runājis ar citiem kolēģiem. Tas tādēļ, ka tiem, kuri strādā ar privāto sektoru, piemēram, zemniekiem ceļ kaltes, pagrabus vai citas būves, darbs piebremzējies. Pasūtītāji norāvuši stopkrānu un gaida, vai būvniecība nekļūs lētāka vai nebūs kādas citas izmaiņas.

Lielākais iemesls tam ir bankas – pasūtītājiem, kuri ir būvniecības tirgus spēlētāji, tās paprasījušas pa-

pildu nodrošinājumu. Esmu dzirdējis, ka cilvēkiem par paņemto kredītu prasītas vēl privātās garantijas – liek apķīlāt savus īpašumus. Protams, bankām pēc kredītīguma ir tādas tiesības, un tās to dara. Valdība stāsta, ka tā nebūs, bet tā jau notiek. Paldies Dievam, mums kredītu nav uz kakla – dzīvojam mierīgi.

Mūsu darbiniekiem pirmajā mirklī bija stress, ko nu tagad darīs un kā būs. Izvēle ļoti vienkārša. Likums paredz divas iespējas: strādāt vai iet bezdarbniekos. Dīkstāves pabalstu spēj samaksāt tikai tie, kas maksā svešu naudu. Tā pati valsts maksā aizņemtu naudu, kas mums visiem kopā būs jāatdod. Viņi saviem cilvēkiem var maksāt dīkstāves pabalstus, bet uzņēmējiem nav, no kurienes tādu

svešu naudu dabūt. Mums jāmaksā no savējās. Ziņas lasīju, ka Rīgā Valsts valodas centra darbiniekiem būs 30% piemaksa par darbu Covid-19 apstākļos. Tas tā interesanti. Es arī saviem vīriem gribētu piemaksāt 30%, bet uzņēmējam tā neiznāk. Es nevaru Ventspils, Liepājas vai Kuldīgas pašvaldībai teikt, ka tagad līgums būs par 30% dārgāks. Labprāt pieliktu tāmē ailīti – 30% piemaksa par Covid-19. Tad par mani visi smietos, bet valsts mierīgi tā var darīt.

Mums darbs rit parastajā ritmā. Darbiniekiem jāievēro piesardzība, jāmazgā rokas, jādomā, kur iet. Nav ko pa veikaliem vazāties, lieki pulcēties! Katrs brauc uz savu objektu un strādā.

Stingri piesardzības noteikumi

2. Salvī Druvaskalns, Ventspils

uzņēmuma *Ostas celtnieks* projekta vadītājs:

– Darbu organizēt ir drusku sarežģītāk. Ir ilgāka materiālu piegāde no ārzemēm. Ir tādas rūpnīcas, kas nestrādā, piemēram, kas ražo santehniku. Preces no Itālijas šobrīd nav pieejamas. Piegāde apstājusies, un jāmeklē alternatīva. Sarežģītāka ir arī darba organizēšana būvlaukumos.

Labi, ja darbs notiek arī svaigā gaisā, bet telpās jāpārorientējas uz mazāku cilvēku skaitu, lai nav drūzmēšanās. Tas nozīmē, ka ir lēnāks izpildes temps. Ap 20 procentiem darbinieku nav, pie kā atstāt mazos bērnus, tādēļ vecāki sadala, kurš kuru dienu ies uz darbu. Daļa darbinieku dienu vai divas nedēļā paliek mājās. Arī tas ietekmē celtniecības tempu.

Katrā būvobjektā ievērojam stingru

piesardzību. Katru rītu mērām temperatūru, aptaujājam, vai kādam nav bijusi saskarsme ar inficētu cilvēku. Katru rītu darbinieks ar parakstu apstiprina, ka ar veselību viss kārtībā.

Mēs pārsvarā strādājam ar valsts un pašvaldību pasūtījumiem. Neliela daļa ir privātie, bet tur jūtama bremzēšanās. Cilvēki ir ļoti piesardzīgi – negrib daudz tagad ieguldīt, nezinot, kas notiks. Taupa savu budžetu.

Vecajās sliedēs

3. Toms Trubins, Kuldīgas

Būvfirmas „Inbuv” īpašnieks:

– Nekas būtiski nav mainījies. Galdniecībā jūtam, ka privātais sektors ir pat tā kā atdzīvojis. Cilvēki daudz laika pavada mājās, paskatās,

ko viņiem vajag, pasūta, teiksim, skapīšus vai ko nu kuram vajag. Pasūta dažādus sikos darbus, piemēram, žogus.

Pašā sākumā nedēļu bija klusums. Visi skraidīja pa veikaliem un pirka

griķus. Tad nevarēja saprast, vai pašam arī jāskrien, vai te vispār kaut kas vēl būs, bet nu jau viss ir vecajās sliedēs. Strādājam.

Jolanta Hercenberga

FOTOKOMENTĀRS



Kādreiz uz dēļa pie Valsts policijas vecās ēkas Kuldīgā karājās meklējamo noziedznieku bildes. Tagad meklē atkal – nama pircēju.

Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

MANUPRĀT

Tas uzmundrina

Pat tādā dīvainā, dažbrīd ārēji sirreālā situācijā kā pandēmijā saruna ar kultūras cilvēkiem ir iepriecinoša, uzmundrinoša. Diemžēl no citu jomu pārstāvjiem arī pirms Covid-19 gadījies dzirdēt pārlieku sūrošanos. Protams, par putniņiem ziedošo ābeļu zaros var dzejot un dziedāt jebkuros apstākļos. Taču kultūra ir arī uzņēmējdarbība, kas ne tikai nes Latvijas vārdu pasaulē, bet arī dod savu ekonomisko artavu valstij. Un tagad šai jomai ir dīkstāve. Atšķirība tā, ka piens un gaļa jāpārdod, kad saražoti, bet to dziesmiņu skandēt varēs vēl ilgi, kad ābele nez cik reižu būs noziedējusi un putniņš tālēs zilajās aizlidojis. Taču arī māksliniekiem šodien ir jāēd – to nevar atlikt uz nezināmu laiku. Bet viņi nesūrojas. Ko tā zūdīšanās dōs? Man viņu pozitīvisms patīk. Nesen vienā videodievkalpojuma mācītājs Mārtiņš Burke-Burkevics starp Svēto Rakstu vārdiem atgādināja arī tautas dziesmas rindas: „Liku bēdu zem akmeņa, pāri gāju dziedādam!”

Daina Tāfelberga

RUNĀ SPECIĀLISTS

Ja bērnam draudēs briesmas, ies uz mājām

Inta Sūna, Kuldīgas novada bāriņtiesas priekšsēde:

– Strādājam ierastajā režīmā, bet ņemam vērā Ministru kabineta un novada domes rīkojumus par ierobežojumiem. Klātienē apmeklētājus nepieņemam, neejam arī uz mājām. Protams, ja būtu informācija par bērna dzīvībai bīstamiem apstākļiem, komanda ir gatava iet un darīt to, ko likums noteicis līdz šim. Lai ietu uz mājām, Veselības ministrija un Slimību profilakses un kontroles centrs ir izstrādājis noteikumus: sejas maska, cimdi, ieteikums dzīvesvietā neuzturēties ilgāk par 15 minūtēm, divu metru distance. Līdz šim mums nav nācies iet, bet telefona zvani ir, atbildam arī uz e-pastiem, saņemam iesniegumus, sēdes notiek.

Bāriņtiesas sēdēs pārjautājam, vai cilvēki tiešām vēlas tajās piedalīties. Ja vēlas, tas atkal ir process – viņiem jāapliecina, ka nav slimi paši, nav bijuši saskarē ar slimajiem. Līdz šim visi bijuši ļoti saprotoši. Materiāli ir savākti, viedokļi noskaidroti, tādēļ daudzi piekrīt, ka lietu izskata bez viņu klātbūtnes. Ja ir ļoti sensitīvas lietas, kurās apdraudēta bērna dzīvība vai veselība, lietas par aizgādības atņemšanu, tās cenšamies atlikt tad, ja bērns ir drošā vidē pie otra no vecākiem vai ārpusģimenes aprūpē. Klātienē notiek lielās tiesas sēdes, ir arī videorežimā. Notiek adopcijas tiesas. Ja būtu jālemj bāriņtiesas sēdē, mēs noteikti aicinātu cilvēkus klātienē, jo adopcijas lietu nebūtu korekti izskatīt bez dalībnieka klātbūtnes. Ārkārtējā situācijā mums bijusi viena adopcijas apstiprināšana, bet tā jau atradās tiesā.

Līdz 12. maijam nesniedzam notariālos apstiprinājumus.

Valstī runā, ka ir tādas ģimenes, kurās no pārāk ilgās un ciešās kopābūšanas pastiprinās vardarbība. Mēs šādu informāciju no policijas nesaņemam ne vairāk, ne mazāk. Ja informācija ir, sazināties, nodrošinām bezmaksas psihologu.



Psihologi strādā dažādi – citi no attāluma, citi klātienē, ievērojot visus aizsardzības noteikumus. Nav bijusi nepieciešamība nodot bērnu aizbildnībā vai audžuģimenē. Var jau saprast tās jaunās ģimenes, kas nonāk mūsu redzeslokā: cilvēki ir spriedzē, nogurst no situācijas, kad bērni mājās, darbs mājās. Tām vajadzīgs atbalsts. Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas mājaslapā var klausīties tiešraides ar psihologu, saņemt palīdzību pa tālruni. Arī mums zvana – cenšamies palīdzēt, cik varam.

Līdz šim vajadzības nav bijis, tomēr domājam, ko darīt, ja bērns jāizņem no ģimenes, kurā slimo ar Covid-19. Pagājušajā nedēļā Labklājības ministrija, konsultējoties ar Veselības ministriju, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu, Latvijas Pašvaldību savienību un Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociāciju, ir izstrādājusi vadlīnijas rīcībai situācijā, kad kāds no vecākiem ir saslimis ar Covid-19 un jānodrošina bērna aprūpe drošos apstākļos. Pēc tām var secināt, ka atbildība deleģēta pašvaldībām. To pienākums ir izziņāt iespēju pašvaldības ēkas pielāgot īslaicīgai bērnu izmitināšanai un aprūpei, nodrošinot 14 dienu izolāciju un novērojot veselības stāvokli. Jānodrošina bērna aizvešana uz pielāgoto ēku un vēl virkne nosacījumu. Protams, speciālisti nāks kopā un domās, ko un kā darīt.

Galvenais – raugāties, lai darbā būtu nepārtrauktība: viena komanda strādā klātienē, otra – attālināti, abas mainās. Ja visiem kādā brīdī vajadzētu doties pašizolācijā, mums ir mutiska vienošanās ar Saldus bāriņtiesu, ka viņi pārņemtu lietas, ja vajadzētu palīdzēt mums, un otrādi. Tas ir tāds mūsu plāns C.

Gaidām, kas notiks, kad ierobežojumi beigsies. Tad noteikti būs apmeklētāju uzplūdi.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā pieņemat piespiedu pauzi kultūras notikumos?

Gatis Upmalis, kinoproducents (viņa darbu skaitā arī Kuldīgā uzņemtās filmas *Ūdensbumba resnajam runcim* un *Vectēvs, kas bīstamāks par datoru*):

– Kinematogrāfisti pašizolējas un gaida iespēju atkal filmēt, ievērojot valstī noteiktās vadlīnijas. Noskaņojums cerīgs un radošs, jo bez darba jau nesēžam. Ceram vasarā ķerties pie iekavētā. Tad būs diezgan saspringti. Tikmēr mierīgi var sakārtot domas, *papīrus*, pārskatīt jaunu projektu iespējas. Liela daļa kinematogrāfistu ir pašnodarbinātie mikrouzņēmumos, kas sākumā bija bez valsts atbalsta. Taču nav atceltas dažādu fondu iespējas nozarei, var saņemt līdzfinansējumu, tikai jāgaida zaļā gaisma, kad varēs darboties. Cerības motivē, lai nevis skrietu no kino prom, bet pagaidītu un gatavotos filmēšanai, piestrādātu pie scenārijiem, runātu ar aktieriem, pārdomātu laukumu. Kino nevar pārvērst skaipa, vatsapa vai zūma platformā, ar ko tagad pilna televīzija un internets.

Indra Burkovska, novadniece, Latvijas Nacionālā teātra aktrise:

– To nezinao mē, ir ļoti daudz. Pirms pandēmijas bija milzīga steiga, nedomājām, kurp tā ved. Tagad jāapstājas un jāpadomā. Tāda loģiska pauze. Mēs taču nezinao, vai 12. maijā 12.00 pēkšņi viss beigsies un atsāksies izstādes, izrādes, koncerti. Tas būtu labākajā gadījumā. Mums vienam otru jāsauc, jāpalīdz. Man ir, ko darīt, arī tagad – jāsakārto mammas lietas. Bet tas nav algas darbs. Šobrīd (pirms svētkiem – red.) braucu uz dzimto Kuldīgu un radio dzirdu, ka Latgales vēstniecībā *Gors* mūsu klavesinisti spēlēs *Bahu*. Iedomājieties – 18. gadsimts, kari un epidēmijas pāri gājušas, bet tā mūzika dzīva vēl šodien! Tas ir apliecinājums, ka bez kultūras izdzīvot nevar.

Aira Rūrāne, dzimusi kuldīdzniece, Mūzikas akadēmijas, operas kora un Nacionālā teātra vokālā pedagoģe:

– Man darba pilnas rokas. Gatavoju atlasī starptautiskajam konkursam *Slavjanskij bazar*. Protams, tāds videoformāts ir neierasts. Tāpat dziedātājiem notiek mācības Mūzikas akadēmijā. Tas prasa vairāk laika un darba. Par atcelto izrāžu un citu pasākumu kompensāciju grūti spriest – kā gan izvērtēt, kas tad ir svarīgākais? Strādāju arī ar estrādes dziedātājiem, kuri nodibinājuši mikrouzņēmumus. Viņi cīnās paši – valsts par darbu nemaksā, un šajā situācijā garantiju nav nekādu.

Parasti ar kultūru saistām tikai redzamos skatuves māksliniekus, bet, lai izrādes varētu notikt, ir arī apkalpojošais personāls. Daļa atlaista. Palikuši bez darba un iztikas līdzekļiem. Operas kolēģu noskaņojums ir atšķirīgs – nav jau viņiem viegli. Vairāki, ar kuriem esmu sazināju-

sies, nodarbojas ar pašattīstību, mācās, apmeklē tiešsaistes kursus, kuriem iepriekš neatlika laika. Daži gan ir depresijā un pārdzīvo, ka nevar no tāda stāvokļa izrauties. Vieglāk būtu, ja zinātu, kad tas beigsies un kad varēs atsākt strādāt. Neziņa dzen izmisumā. Vēl jau ir pārliecība, ka drīz tomēr varēsim atgriezties.

Līva Kleinberga, agrāk skrundeniece, radošo pasākumu aģentūras *Ikods* valdes pārstāve:

– Tagad esmu atgriezies mājās Skrundā, jo nekas nenotiek, bet idejas galvā rosās, un top plāni rudenim. Mūsu aģentūrai šķiet, ka tad jau viss būs pārgājies. Mums ir klienti, kas raugās tikpat cerīgi. Vairāki pasākumi, kas bija paredzēti vasarā, nav pavisam atcelti, bet ir pārcelti. Organizējam pasākumu, kam būtu jānotiek maija beigās, tagad pārcēlām uz augustu, bet nav zināms, vai tad varēs notikt. Gaidām valdības ziņojumus pēc 12. maija.

Cilvēkiem gribas sanākt kopā, nozīmīgus notikumus un svētkus nosvinēt tā, lai paliktu atmiņā. Jābūt pacietīgiem. Strādājam attālināti, neko nepelnot. No mūziķiem, aktieriem esmu dzirdējusi, ka dīkstāves pabalsta sistēma ir ļoti sarežģīta. Pat tad, ja izdodas nokārtot, tas ir niecīgs, salīdzinot ar iepriekš pelnīto. Viss vēl miglā tīts. Kad nebūs nekādu izdzīvošanas iespēju, pienāks ziema un joprojām nekas nenotiks, tad būs jādomā par citu nodarbošanos, bet vēl ir cerības uz labo.

Gunta Liepiņa-Millere, bijusī kuldīdzniece, *TS Dance Academy* horeogrāfe un pasniedzēja:

– Dienu pēc ārkārtējās situācijas izsludināšanas mums VEF kultūras pilī bija paredzēta laikmetīgās dejas pirmizrāde *Stāsts pa Klāru un Riekstkodi* pēc Pētera Čaikovska baleta. Kopā ar baleta skolu to iestudējām gandrīz gadu. Pārceļta. Arī citas uzstāšanās nenotiek, esmu atbraukusi uz mājām Kuldīgā. Bet deju nodarbības turpinās tiešsaistē. Tas ir neierasti – ir sajūta, ka runāju pati ar sevi. Parasti zālē sasveicinies ar pārējiem, redzi viņus un sajūti. Bet jāstrādā ir. Lielus darbus paveikt nevar, bet ir vairāk laika sev. Tas varbūt pat labi, kaut gan gribētos lielo skatuvi, skatītājus un enerģiju, kas tur rodas. Gan jau *Riekstkodi* ieguldītāis nepazudīs. Tas bija liels projekts ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu, iesaistīti divi horeogrāfi, iestudējums balstīts uz klasisko baletu, bet laikmetīgā interpretācijā: partitūras, gaismas, tērpi. Milzīgs darbs, kurā investēts arī laiks un nauda. VEF pils ir viens no lielākajiem kultūras centriem, ļoti noslogots. Izrādēm datumi rezervēti gadus divus iepriekš. Pagaidām laimējies dabūt laiku septembrī, jo biļetes jau izpārdotas. Gaidīt pagrūti, taču nav zudušas cerības to parādīt. Tāds laiks, kad jāiemācās domāt un strādāt citādi.

Daina Tafelberga

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums



„Kad gribi iesaistīties procesā, lai būtu labāk, tad atduries pret to, ka suitiem pašiem nav savas balsis. Viens dzīvo vienā pagastā, cits citā, Rīgā vai ārzmēs, un nevienam kopienai nepārstāv,” tā jaunievēlētā Suitu parlamenta mērķi pamato Grigorijš Rozentāls.

LASĪTĀJS APBĒDINĀTS

„Lai jau zagtās puķes labi aug!”

Gudenieku pagastā dzīvojošais Dominiks redakcijai izstāsta savu bēdu stāstu, kā iegādājies atraitnītes, ko stādīt uz kapiem, bet kāds tās paņēmis izmantot savām vajadzībām.

„Neesmu jau nekāds bagātais. Tūlīt būs 80 gadu, un iztiek ar pensiju. Bet puķes uz kapiņiem gribas iestādīt, tādēļ katru gadu tās nopērku,” stāsta Dominiks. „Naglu kapos ir astoņas manu tuvinieku kapiņas, un izdomāju, ka uz

katras stādīšu astoņas atraitnītes. Man pašam automašīnas nav – atbraucu uz pilsētu ar autobusu un tirgū nopirku 64 stādus. Kopā samaksāju 30 eiro. Tādās četrās skaistās kastītēs man tās salika, vedu mājās. Sarunāju ar autobusa šoferi, lai piestāj pie celiņa, kas iet uz kapiem, izliku kastītes un pats aizbraucu līdz mājām, kas atrodas mazliet tālāk. Paņēmu lāpstiņu, pabaroju kaķi un ar riteni braucu uz kapiem. Pirms stundas vai mazliet ilgāku

laiku atpakaļ nolikto puķu tur vairs nebija. Es saprastu, ja alus kastī būtu nolīcis un kādam dzēriens būtu sakārojies, bet puķes! Vai tiešām cilvēkam nav sirdsapziņas, ka tās jāzog? Bet nu neko... Lai jau zagtās labi aug! Atbraucu uz pilsētu otro reizi, atkal nopirku tikpat daudz atraitnīšu. Bet tagad man lāpstiņa ir paņemta līdzī. Kāpšu no autobusa ārā pie kapiem, iestādīšu puķes un tikai tad iešu uz mājām.”

Jolanta Hercenberga

Atkarībā no valdības lēmumiem

Izjautāta par ārkārtas situāciju, Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa atzīst, ka viss norit samērā mierīgi. Kas būs pēc 12. maija, vēl grūti teikt. Viss atkarīgs no valdības lēmumiem.

Ap 14 cilvēku sociālajā dienestā lūguši krīzes pabalstu. Daļai vēl prasīti šādu vajadzību apliecinājoši dokumenti, daļai piešķirta līdz šim pieejamā sociālā palīdzība, piemēram, maznodrošinātā statuss.

„Kamēr nebūs izgudrotas zāles vai vakcīna, ierobežojumi pulcēties lielākā vai mazākā mērā paliks. Jā, visticamāk, bibliotēkas un muzeji būs vaļā. Kultūras darbiniekiem bijušas attālinātas sarunas. Par darba organizāciju esam runājuši arī ar Kuldīgas bibliotēku, bet nosacījumi vēl nav skaidri,” saka I. Bērziņa.

Par vidusskolēnu eksāmeniem tūlīt pēc svētkiem būs sarunas ar skolu direktoriem: „Arī šeit

noteikumi top, jo nav jau tādas pieredzes. Jācer, ka pulcēšanās nosacījumi kaut mazliet tiks atviegloti, tādēļ eksāmenus sarīkot būs vieglāk.”

Maijā darbību atsāk arī kafejnīcas. Ir atvēries *Bangerts* un *Kursas zeme*, bet *Pagrabiņš* būšot vaļā pēc 12. maija. Kuldīgas aktīvās atpūtas centra darbinieki novērojuši, ka pilsētā ir daudz iebraucēju, īpaši krieviski runājoši tūristi no Rīgas. Lielākā daļa esot korekti un patīkami, noteikumus nepārkāpjot. Bet domes priekšsēde atzīst, ka vienmēr būs tādi gadījumi, kad atbraucēji neņem neko vērā. Viņa rosina konfliktu gadījumos izsaukt Valsts policiju.

„Tas ir labi, ka cilvēki šo laiku izmanto – stāda puķes, kopj dārzus, remontē dzīvokļus. Var izdarīt atliktos darbus un nodarboties ar aizmirstiem hobijiem,” saka I. Bērziņa.

Inguna Spuleniece

Meža ugunsgrēks Snēpelē likvidēts

1. maijā neilgi pēc trijiem dienā ugunsgrēks izcēlās mežā, ko snēpelnieki pazīst kā Vilku mežu, jau vēstījām portālā *Kurzemieks.lv*.



Snēpeles pagastā Vilku mežs izdedzis gandrīz trijos hektāros.

Kā 4. maijā, sazinoties ar Valsts meža dienestu (VMD), noskaidroja *Kurzemieks*, ugunsgrēks ir likvidēts, degšanas vietās tiek atklāti nelieli, gruzdoši perēkliši. Dzēšana turpinājās trīs dienas, un izdegusi platība ir 2,95 hektāri. Valsts policija ierosinājusi lietvedību, bet cēlonis, visticamāk, ir neuzmanīga rīcība ar uguni cismā blakus mežam. Liesmu likvidēšanā piedalījās divas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta autocisterņas, četras VMD ugunsdzēsības automašīnas un speciālas apvidus automašīnas, kas spēj ūdeni

piegādāt tuvāk ugunsgrēka perēkļiem, kā arī vairāk nekā 20 meža darbinieku. Piedūmums bijis labi redzams pat Vārmē, kur kāds VMD darbinieks to novērojis ar drona palīdzību.

VMD kopš 24. aprīļa Latvijā noteicis ugunsnedrošo laiku. Meža īpašniekiem un tiesiskajiem valdītājiem jānodrošina prasību ievērošana, un tās jāpilda visiem iedzīvotājiem.

(Vairāk foto: www.kurzemieks.lv)

Alberta Dintera teksts un foto

Sastādīti goda dreļļu rakstā

Svinot Imanta Ziedoņa dzimšanas dienu, 3. maijā Kuldīgā Imanta Ziedoņa fonds *Vieglī otro gadu stādīja t.s. kultūrālos kartupeļus*.

Kartupeļu lauka radio vadītājs Emīls Lukjanskis stāsta: „Šogad darbs stipri atšķīrās no pagājušā gada, kad piedalījās ap 40 cilvēku. Bijām vien daži un ievērojām divu metru distanci. Stādījām tos kartupeļus, kurus paši pagājušogad izaudzējām. Par godu 30. gadadienai kopš Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas stādījām goda dreļļu rakstā, kas veidots kā svētku galdauts, kura pamatelements ir saules vedējs Ūsiņš.”

Atklāta arī *Kartupeļu lauka radio* otrā sezona. „Ziemā bija klusāks periods, bet tagad atsāksies dažādi raidījumi, un ceram arī uz jauniem.”

Kulturālo kartupeļu lauks sadarbībā ar Kuldīgas novada domi pirmo reizi Pārventā iestādīts pirms gada, apliecinot godu I. Ziedoņa darbam *Kurzemīte*. Šogad aprit 50 gadu, kopš šī grāmata izdota.

Lāsma Reimane, Emīla Lukjanska arhīva foto



Kartupeļu lauka radio vadītājs Emīls Lukjanskis priecājas, ka darbu izdevies paveikt Imanta Ziedoņa dzimšanas dienā.

Skrundā viss mierīgi

Skrundas novadā abi valsts svētki aizvadīti mierīgi, publiska pulcēšanās nav notikusi, skrundenieki lielākoties rosījušies dārziņos vai sociālajos tīklos, novērojuši domes priekšsēde Loreta Robežniece.

Lai radītu svētku izjūtu, pašvaldība pilsētas ielas izgreznojusi gan ar valsts, gan Skrundas karodziņiem. Novada pašdarbnieki piedalās virtuālajā gājienā *Uzvelc tautatērpū!* feisbukā. Skrundas mākslas studija vienā no tirgus paviljoniem izlikusi audzēkņu darbus – tas ir šī mācību gada veikums, vienīgi paviljonā nav iespējams izlikt visus. L. Robežniece piebilst, ka ielās cilvēki redzami gandrīz kā parastā ikdienā, taču tie pārsvarā ir iebraucēji, kuri pa Liepājas–Rīgas šoseju

dodas dabā, pa ceļam piestājot Skrundā iepirkties.

4. maijs Skrundai un visai Latvijai ir nozīmīgs ar neatkarības atjaunošanas 30. gadadienu un ar vēl vienu jubileju. Pirms 25 gadiem šajā dienā toreizējā Padomju armijas pilsētiņā tika uzspridzināta vēl neiedarbinātā lokatora *Darjal* ēka, ko tauta bija iesaukusi par balto gulbi un okupācijas simbolu. Padomju militārā objekta vērienīgo sagraušanu toreiz klātienē vēroja simtiem cilvēku, arī ārvalstu mediji. Tagad lokatora vietā aug zāle, bet blakus bijušajā armijas pilsētiņā jeb īpašumā *Mežaine*, kas nodots Aizsardzības ministrijai, notiek Latvijas armijas mācības. Atskaņas par šo gadadienu var lasīt arī internetā.

Daina Tafelberga

Upīškalnā mācīsies zemessargi

Zemessardzes 4. Kurzemes brigāde informē, ka no 6. līdz 8. maijam Kurmāles pagasta Upīškalnā notiks militārās mācības.

Tiks izmantota salūtmunīcija, kā arī sprādzienu imitācijas līdzekļi,

kas rada troksni un dūmus, bet cilvēku veselību un dzīvību neapdraud. Kuldīgas novada, tostarp Upīškalna ciema, iedzīvotāji aicināti izturēties ar sapratni.

Alberts Dinters

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Iedzīvotāji aktīvāk izmanto vatsapu

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks **Kaspars Šabāns**.

27. aprīlis. Anonīms zvans: Skolas ielā vīrietis atļaidies uz soliņa un aizmidzis. Aizbraucam, pamodinām un pēc izlaišanas no īslaicīgās aizmirdēšanas telpas pasniedzam protokolu. Tad saņemts zvans, ka aiz bijušās rūpnīcas *Vulkāns* bērni spēlējas uz augstām smilšu kaudzēm un zvanītājam bail, ka nenotiek nogruvums un bērnus neaprok. Kad bērni pamana policijas auto, ņem kājas pār pleciem. Tad nākas doties uz veco bānīša ceļu, jo tur kaut kas tiek dedzināts – kāds ar uguns palīdzību mēģina atbrīvoties no bērnu matrača. Pārrunas, brīdinājums.

28. aprīlis. Signāls par to, ka Priedainē vairāki vīri garāžā lietojot grādīgo, bet fakts neapstiprinās. Ir otrdiena – Ventā makšķerēt aizliegts, tomēr kāds pie upes vicina bada-pātagu. Viņš tiek cauri ar izbīli un brīdinājumu. Dienas vidū lietotnē *WhatsApp*, ko iedzīvotāji sāk izmantot aizvien vairāk, saņemam ziņu, ka Semināra parkā pie pareizticīgo baznīcas kāds nokārto dabiskās vajadzības. Vakara pusē un naktī nākas cītīgi strādāt, jo pēc strīda no mājām aizmukusi nepilngadīga meitene. Viņu meklē arī Valsts policija. Atrodam tikai pret rītu pie kāda no draugiem.

29. aprīlis. Dienas vidū mums ziņo, ka Virkas ielā pie atkritumu konteineru stāv pilns spainis ar vimbām un tīkls. Informācija nodota Valsts vides dienestam, tas pārbauda, un izrādās, ka spainī zivis ir – tās vienkārti izmestas, bet tīkla nav. Mums ziņo, ka divas sievietes, kaut pašas ir no Rumbas pagasta, pie Gaismas ielas konteineriem Kuldīgā izmet atkritumus. Sākta lietvedība. Nākamā lietvedība par to, ka

skeitparkā vizinās ar lielveikalā nozagtiem iepirkumu ratiņiem. Sūdzība no Grundmaņa stadiona sarga, ka tur regulāri pulcējas jaunieši. Nu stadionu mūsu patruļas apmeklē regulāri, jo tas iekļauts patruļēšanas vietu sarakstā.

30. aprīlis. Jau atkal ziņa par Plostu ielu, ka tur kaut kas tiek dedzināts. Ziņa atsūtīta ar vatsapu. Zvans no iereibuša vīrieša – draudzene aizgājusi prom ar visu viņa kredītkarti. Kamēr mūsu darbinieks runā pa telefonu, draudzene atgriežas. Tad zvans no zemnieka: kaimiņa suns viņa govij, iespējams, nokodis asti! Govs īpašnieks vēcot pierādījumus un rakstīšot iesniegumu. Atkal ziņa vatsapā par jauniešiem, kuri neatļauti pulcējas.

1. maijs. Vēl viena vatsapa ziņa, ka pa Kuldīgas ielām brauc auto, kura vadītājs, iespējams, ir reibumā. Ar to nodarbojas Valsts policija. Ziņojums par Siltumnīcu ielu, kuras galā ir atvērtas kanalizācijas akas. Nākas dažiem sagurušajiem palīdzēt aptapties.

2. maijs. Vienīgais protokols par auto novietošanas pārkāpumu. Nākas izšķirt divu sieviešu konfliktu, kurā viena ieplīķējusi otru. Ir izsaukums par to, ka vīrs Liepājas ielas kāds lidina dronu. Ne to pazudušo, kuru meklē visa valsts, bet parasto. Tas atlido un aizlido.

3. maijs. Zvana sieviete, kura vēlas, lai policija palīdz no dzīvokļa izvākt mantas. Tā kā esam aizņemti, ieteikts zvanīt Valsts policijai. Anonīms zvans: kāds vīrietis nepilngadīgajiem pie lielveikala iedevs pudeli degvīna. Jauniešus izmeklējamiem krustu šķērsu, bet neatrodam.

Alberts Dinters

Varēs grezni vizināties

Programmas LEADER projektā biedrība Eguss iegādājusies greznu zirga pajūgu. Līdz ar to saimniecība Luniņi bez jāšanas nodarbībām, sporta sacensībām, reitterapijas un ziemā izbraukumiem ar kamanām piedāvās jaunu pakalpojumu – vizināšanu pajūgā.

Dzīve Luniņos ir rosīga. Tā kā jāšanas treniņi notiek svaigā gaisā, nodarbības turpinoties arī ārkārtējās situācijas laikā.

IEGĀDĀTI SVINĪBĀM

Biedrības vadītāja Ilonda Reita stāsta, ka bez ratiem vēl iegādāta piekabe, ar ko tos aizgādāt līdz tālākai vietai, jo nereti cilvēki no tālienes vēlas izbraukt kāzās, dzimšanas dienās vai citās svinībās. Arī aizjūgs pirktis projektā.

„Gribēju modernus ratus ar bremsēm, atstarotājiem. Šie ir: ar ādas sēdekļiem, tādi grezni, sarkankoka. Pat nezinu, ar ko kopt. Droši vien ar mēbeļu pulierī. Tie atbilst ceļu satiksmes noteikumiem. Vieta paredzēta arī lukturiem. Pieliksim, lai var braukt arī tumsā,” stāsta Ilonda.

„Rati ražoti Nīderlandē, bet man tos piegādāja cilvēks no Igaunijas, kurš audzē zirgus. Ļoti labi, ka šajos var sasēties diezgan daudzi: vienā braucienā var izvizināt piecus pieaugušos, bet bērnus pat vairāk. Kamanas mums jau bija, bet ziemas nav tādas, lai varētu bieži tās izmantot. Šogad vispār sniega nebija. Nu varēsim vizināt ar ratiem.”

Projektā *Zirga pajūga pakalpojumu nodrošināšana vietējās rīcības grupas teritorijā* visa inventāra izmaksas ir 8485 eiro. 70% jeb 5939 eiro ir publiskais finansējums, bet pārējais – biedrības.



Biedrības Eguss vadītāja Ilonda Reita vizina ar projektā iegādātajiem modernajiem ratiem.

AR DONAVELU SIRMO

Ar jaunajiem ratiem viesus vizināšot zirgs Donavels jeb Sirmis, kā pelēkās krāsas dēļ to iesaukuši jaunie saimnieki. Tas dzīvojis Vidzemē un vizinājis tūristus Dikļu pilī. „Šī projekta dēļ to nopirkām,” stāsta Ilonda. „Ar to var arī jāt, bet īstais darbiņš būs vizināšana. Zirgam ir 13 gadu – pašos spēka gados un jau pietiekami prātīgs, lai nesatrakotos. Dikļu pilī katru gadu pavārs Mārtiņš Sirmis ar šo zirgu esot izbraucis un smējies, ka Sirmis brauc ar Sirmo.”

ZIRGU PULCIŅŠ AUG

Luniņos zirgauzdzēšana sāka aptuveni pirms desmit gadiem. Tad iegādāti pirmie divi dzīvnieki, ik gadu pulciņš pa kādam palielinās, un nu to jau ir desmit. Tā kā viena ķēve ir gaidībās, drīzumā būs vienpadsmit. Ilonda stāsta, ka liela nelaime notikusi pagājušajā gadā: aplokā iekļūduši nepieskatīti suņi un zirgus trenkājuši. Notriekuši vienu trīs gadus vecu šķirnes ērzeli, un tas lauzis sprandu. „Tas bija Latvijas braucamā tipa tīršķirnes ērzelis, kas iekļauts

aizsargājamo ģenētisko resursu sarakstā. Šausmīgi žēl. Ļoti liels zaudējums.”

REALIZĒTI ČETRI PROJEKTI

Ratu iegāde ir Egusa ceturtais projekts, kurā ar Eiropas Savienības atbalstu uzlabota infrastruktūra un iegādāts inventārs. Pirms diviem gadiem ierīkots starptautiskiem standartiem atbilstošs konkūra laukums, kurā jāšanas sporta sacensības jau rīkotas. Toreiz programmas

LEADER atbalsts bijuši 90% jeb 16 000 eiro. Vēl iepriekš ierīkots treniņlaukums un iegādāts treileris zirgu pārvadāšanai. Arī nelielā ēkā, kurā tiek glabāts reitterapijas inventārs un pulcējas uz nodarbībām un sacensībām atbraukušie, būvēta ar Eiropas palīdzību. Tāpat labiekārtota apkārtnē.

Ilonda stāsta, ka iepriekšējie bijuši sabiedriskā labuma projekti, bet pēdējais finansējums piešķirts uzņēmējdarbības attīstībai, lai pelnītu naudu. Viņai patīkot idejas realizēt ar projektu atbalstu, jo tas disciplinējot un mudinot iecerēto mērķtiecīgi sasniegt: „Projektā ir sākums, ir skaidrs, kas soli pa solim darāms, un ir beigas. Tad ir gandarījums.”

IR ARĪ JAUNAS IECERES

Pagājušajā vasarā Luniņos biedrība Eguss rīkojusi nometnes bērniem. Tas tiks darīts arī šogad vai nākamajos gados, ja šovasar pandēmijas dēļ būs aizliegums pulcēties. Iepriekš tikšanās vieta bijusi uzslīta telts, bet nu iecerēta paliekoša nojume. „Tajā varētu notikt nometnes aktivitātes, arī citos pasākumos tā būtu vieta, kur patverties. Cilvēkiem kāzās patīk pavizināties ar zirgu, fotografēties. Domājam, ko vēl piedāvāt jaunlaulātajiem. Viņi varētu pagatavot laimes pakavu kā skaistu dāvanu atmiņai no šīs dienas. Arī kādu atrakciju, radošās darbnīcas mēs varētu piedāvāt,” stāsta Ilonda.

ISUMĀ



Rotaļlaukums nobeigumā stādijā.

Atjauno rotaļu laukumu

Kopš marta bērnu atpūtas laukumu pie skolas pārbūvē Kuldīgas uzņēmums *AJK jumti*.

Novāktas vecās un nedrošās konstrukcijas, norakta zemes kārtas, laukums piepildīts ar smiltīm. Nu ir ierīkotas jaunas šūpoles, slīdkalniņš un virvju kāpšanas siena. Pagasta pārvaldes vadītāja Aiga Bulava stāsta, ka iztērēta puse no budžetā paredzētajiem 7000 eiro. Maijā tikšot piegādāti vēl divi rotaļu elementi: līdzsvara šūpoles un tīklu piramīda no uzņēmuma *Laukumi.lv*.

Stāda liepas, tīris dīķi



Pagasta pārvaldes darbinieki barona kapu alejā iestādījuši 30 liepiņas.

Tā kā darbam telpās pašlaik ir dažādi ierobežojumi, arī pagasta pārvaldes darbinieki iesaistās apkārtnes sakopšanā.

Vadītāja Aiga Bulava stāsta, ka saņemti Centra kapi, nogrābts pils parks. „Projektā *Kopa* gribējam rīkot talku alejā uz barona kapiem. Tā kā to nevarējām vīrusa dēļ, talkojām pārvaldes darbinieki vien. Salasijām un sadzudinājām kritušos zarus. Iestādījām 30 liepiņas alejas tukšajās vietās, kur kādreiz tās augušas, bet savu laiku jau nodzīvojušas vai izpostītas.”

Sākas arī ilgi gaidītā Centra dīķa tīrīšana. Līgums noslēgts ar Brocēnu novada uzņēmumu *Eko Deal*, kas piedāvājis zemāko cenu. Budžetā tam atvēlēti 9000 eiro. Plānots, ka divu mēnešu laikā darbs tiks pabeigts. „Jāatjauno meniķis, ko *Latvijas Valsts ceļi* izjauca, jāiztīra ūdens ņemšanas vieta jeb aka, lai ugunsdzēsēji var piebraukt un ūdeni iesūknēt bez problēmām. Mums ir divas akas, viena jādemontē.



Ieradies ekskavators, lai tīrītu Centra dīķi.

Jāatjauno peldvieta – maliņa jānostumj un jāuzpilda, lai varētu peldēties. Skatīsimies, cik šie obligātie darbi izmaksās, un par atlikušo naudu varēsim patīrīt dīķa gultni,” skaidro A. Bulava.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Sieviete biznesā. Kad sevi vairs nav jāpierāda

Inguna Spuleniece, Baibas Mikālas arhīva un Alberta Dintera foto

„Tev tiek dots, un tev ir jānod. Nedrīkst to plūsmu apturēt, nedodot tālāk.”

Uzņēmuma *Amazones grupa* līdzīpašniece, Kuldīgas novada domes deputāte, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Kurzemes reģionālās padomes pārstāve, Lauksaimniecības tehnikas ražotāju un tirgotāju asociācijas valdes locekle – tādā secībā savus amatus sauc BAIBA MIKĀLA. Bet viņa ir arī trīs bērnu mamma un caur un cauri īsta padurniece.

Sarunājamijs *Amazones grupas* Kurzemes birojā Padures pagasta Deksnē, kur viņas vadītais bizness aizsācies. Lai gan Baibas un dzīvesbiedra Arvja nodarbošanās ir lauksaimniecība un tās tehnikas tirgošana, sievišķais piesitiens jūtams gan birojā, gan tehnikas novietnes laukumā.

Kā tik vīrišķīgu biznesu apvienojat ar savu sievišķīgo traulumu?

Esmu par to domājusi. Uztraucos, ka sievišķības mani ir par maz. Un vienalga, vai tā ir tehnika, lauksaimniecība vai skaistumkopšana, jābūt biznesa *draivam* (dziņai, izjūtai – red.), noteiktām rakstura iezīmēm, uzņēmēja smekim. Citādi tā lieta neies. Jā, Lauksaimniecības tehnikas tirgotāju asociācijas valdē esmu vienīgā sieviete, Latvijā šī biznesa galvgali esam kādas četras.

Labam vadītājam jau nav jāmaksā skrūvēt traktorus!

Tas ir trakākais, ko vadītājs var izdarīt! Man ir izcili kolēģi, nozaru vadītāji, izcili speciālisti. Bet brīdī, kad jauda par mazu un pietrūkst darbinieku, viņi paši sāk darīt nepadarīto. Tajā brīdī viņi uzņēmumu vairs neveda. Galvenais ir redzēt laukumu, just nozarē temperatūru, lai zinātu, kurā virzienā stūrēt. Šī situācija (ar pandēmiju – red.), kā es saku – citāds laiks, mūsu dzīvē ir pirmo reizi. Tīrā paradās izaicinošas tendences.

Kas mainās?
Jebkura krīze nes līdzīgu sauļējumu, gan ieguvumus, ja reaģē gudri un ātri. Tagad dau-

dzās valstīs objektīvu iemeslu dēļ rūpnīcas ir ciet, bet Latvijā klienti mašīnas ir pasūtījuši. Lauksaimniecībā svarīgi termiņi. Šogad ir sauss pavasaris, tādēļ bija svarīgi iesēt, kamēr vēl turas mitrums. Mašīnas bija jādabū šurp, risinot problēmas ar loģistiku. Ja tas ilgst nedēļu, pusotru, šai industrijai tas ir daudz. Rūpnīcas saka: mašīnas būs, bet labākajā gadījumā jūlijā. Ko tas dod, ja vajag vēlākais aprīļa beigās? Spānija, Itālija, arī Austrija rūpnīcas aizvēra, bet Vācija neaiztaistīja – nostrādāja gudri. Tur vispirms veselības nozari pielāgoja tam, ka Vācijā visi var izslimot un katru var izārstēt kontrolēti un plānveidīgi. To var redzēt pēc Vācijas labajiem rādītājiem. Darbs rūpnīcās bija arī trīs un četrās maiņās.

Mēs saviem klientiem piegādājām visu. Turklāt pirmo reizi pie mums vērsās spāņi, itāļi, austrieši, vai varam mašīnas piegādāt. Mēs savu darba jaudu palielīkām es saku – citāds laiks, mūsu dzīvē ir pirmo reizi. Tīrā paradās izaicinošas tendences.

Kur Padures meitenē radās uzņēmēja gēns?
Padures skolā strādāja izcili pedagogi. Mums bija labākais matemātikas kabinets ārpus Rīgas. Skolotājs Tālvaldis Dermanis

bija ārkārtīgi stingrs, bet iemācīja matemātikai visiem. Bijām bariņš skolēnu, kuriem veicās visos priekšmetos. Man bija brīnišķīga krievu valodas skolotāja Mūza Anatoļjevna Basenko. Arī izcila latviešu valodas skolotāja Agra Kalniņa. Skolotājas ieteica pēc pamatskolas skatīties uz kādu citu, nevis Kuldīgas 1. vidusskolu, kur jau biju ar trim četrām klasesbiedrēm apsolīta. Izdomāju mēģināt iestāties Valmieras Viestura 3. vidusskolā, kur ir eksaktais un humanitārais novirzieni ar padziļinātu latviešu valodu un literatūru, kā arī tautā saukto teātra klasi. Man bija tā laime reizi nedēļā tikties ar režisoru Pēteri Lūci. Viņš mācīja runāt, iznest domu. Tur uzņēma no visas Latvijas. Bija konkurss, bet es to izturēju.

15 gados došanās uz Latvijas otu galu! Tagad uztraucamies, kā lauku bērniņš jūties, kad būs jāmaksā Kuldīgā. Ko teica vecāki?

(Smejas.) Mamma pat nesaprata, ko es tur runāju. Kāda Valmierā! Viņa domāja, ka mani neņems. Kad atsūtīja paziņojumu, ka esmu uzņemta, biju 20 centimetru virs zemes. Valmieras laiks bija brīnišķīgs! Dzīvē paņēmu vienu lietu: sapratu, ka arī maniem bērniem jāiemācās vienā klasē ar sev līdzīgiem. Man ir vēsturiskais Kuldīgas bāriņtiesas dibinātājas tituls. Divas apgūtais iedeva standartus dzīvē. Tur tie bija augsti gan tiem, gan



Uzņēmēja Baiba Mikāla: „Sakņu sajūta ir spēcīga gan man, gan bērniem. Paldies Dievam, ka tā ir! Citādi tu esi putns bez piesaistes.”

šiem laikiem. Tas bija padomju laiks, un par uzņēmējdarbību vispār nedomāju. Bet rezultātā esmu ar Latvijas Universitātes maģistra grādu vadībā un ekonomikā.

Jau biju precējusies un dzīvoju Kuldīgā, kad parādījās jauna profesija – sociālais darbinieks. Tika izveidota sociālā nodaļa. Tā kā man bija augstākā izglītība, piedāvāja pamācīties arī to. Man tad bija tikai mazais Tomiņš (vecākais dēls). Strādāju, mācījos – bija interesanti. Man ir vēsturiskais Kuldīgas bāriņtiesas dibinātājas tituls. Divas apgūtais iedeva standartus dzīvē. Tur tie bija augsti gan tiem, gan

senators Imants Fridrihsons – strādāja pie šī likuma, daudz palīdzēja, lai izveidojam bāriņtiesu.
1992. gadā tēvs atgva *Upeskalnu* zemi un uzrunāja Arvi: „Znotiņ, vai mēs saimniekosim?” Arvis bija agronoms, teica: „Labi!” Viņi sāka, bet es lēnām slēdzos klāt, līdz 1995. gadā pārgāju pilnībā.

Kādēļ pēc Valmieras un Rīgas atgriezāties?

Arvi satiku. Mamma man studentu brīvdienās vasarās neļāva neko nedarīt. Bija sarunājusi, ka es Padurē vadu *Lotosa* brigādi skolēniem. Var teikt, ka tie bija mani pirmie mazpulcēni. (Smejas.) Tajā

PIEGOS VĀRDOS
Ja jums dažos vārdos būtu jāturpina teikums: „Baiba Mikāla ir...”, ko jūs teiktu?

☉ **Guntra Buivīda**, Baibas māsa, Kuldīgas 2. vidusskolas direktore: „Darbīga, radoša, ģimieniska, mūs visus mīloša, kopā saturoša un vācoša. Viņa ir ģimenes kodols, bet mēs ar viņu riņķojam.”

☉ **Ilze Jurkāne**, finansiste, ēdienu eksperte: „Fantastisks cilvēks un uzticīga draudzene. Mēs jau gadus piecus esam sirdsdraudzenes. Esam daudz darījušas kopā un palīdzējušas viena otrai. Viņas dēļ esmu iemīļējusi Kuldīgu.”

☉ **Edgars Ružs**, lauksaimniecības pakalpojumu sabiedrības *Latraps* valdes priekšsēdis: „Apbrīnojami fantastiska personība – uzņēmēja, mecenāte. Mums ir ļoti laba sadarbība jau daudzus gadus. Ceru, ka tā turpināsies, lai arī kādi pacēlumai vai kritumi dzīvē gadās.”



Ģimene *Upeskalnos* Lieldienās. Baiba stāsta: „Mums ļoti patik būt kopā, neraugoties ne uz ko. Visi – es, Arvis, bērni, viņu otrās puses un vecāki, māsa Guntra ar ģimeni – Ziemassvētkos un Lieldienās esam dzimtas mājās, sēžam pie viena galda. Lai arī ārpus darba mēs ar Arvi esam atsevišķi, tajās reizēs esam kopā.”

vasarā satiku Arvi, Lejaskurzemes izmēģinājumu stacijas agronomu. Arvis no manis neatstājās.
Jūs esat liela Padures patriote. Vai tas nāk no senčiem?

Domāju, ka jā. Mana dzimta gan no tēva, gan mammas puses bija izsūtīta Sibīrijā. Tēvs ir kurzemnieks, mamma – vidzemniece, lielsaimnieka meita. Vecaistēvs bija mācītājs no tiem latviešiem, kuri aizgāja studēt Tērbatā. Tēva vecāki ieguva zemi, jo mans vecvecitēvs bija strēlnieks Kurzemes pulkā – viens no retajiem, kas Nāves salā izdzīvoja. Radi gāja palīgā zemi izpirkt. Pirmās Latvijas brīvvalsts laikā *Upeskalni* bija vienas no skaistākajām un sakoptākajām lauku saimniecībām Padurē.

Vai darbs tirdzniecībā sākas ar veikalu *Toms Kuldīgā*?

Jā. (Smejas.) Paldies jāsaka Kasparam Bergmanim. Arvis tolaik strādāja fermā Vācijā – bērns un sieva jābaro. Tas bija talonu, nabadzības, vājprāta laiks... Bet mēs to uztverām vieglāk. Precējies 1988. gadā. Gribējās baltu tilla plīvuru, bet tilla nevarēja dabūt. Man nebija plīvura! Tas joprojām kremt. Arī kleitai tādu audumu, kādu gribēju, nedabūjām.

Kā ar to apņemšanos atvērt veikalu?

Visi saprata, ka vecā kārtība sabrukusi, bet kāda ir jaunā? Mēs ar Arvi jau bijām pazīstami ar Kasparu un Nansiju. Kaspars ir dzimis tirgotājs. Arvis ar viņu brauca uz Vāciju, pērka lietotas sadzīves tehniku, reizēm viņiem iedeva par velti, jo vācieši bija precīgi, ka dabū āra no mājās. Veda šurp, bet mums ar Nansiju tam visam bija jādabū preces izskats. Atmiņā ir

epizode: nenormāli auksts rudens, viņi atveduši kravu ar plītīm, tā nolikta *Upeskalnu* šķūnī – protams, neapsildāmā. Un mēs abas tās plītis mazgājam. Pārsluša! Abas esam ļoti kārtīgas – satīrījām un salikām, lai pārdotu. Tā sākās mūsu bizness.

Arvis bija Vācijā, kad Kaspars zvanīja: Baznīcas ielā 13 izīrējot telpas. Ko darām? Tas bija šiki – veikals centrālā! Teicu: „Kas būs, būs. Ņemam!” Vēlāk Arvis sāka runāt par lauksaimniecības tehniku. Kaspars teica: „Nē. Kas to pirks!” Es ļoti uzticējos tam, ko Arvis saka. Tirgosim sējmašīnas! Kaspars atvēra savu veikalu, bet mēs paņēmām lauksaimniecības virzienu. Pa to laiku sadzima vēl divi bērni.

Pa kuru laiku?

Par Elizabeti tiešām var teikt, ka pa burzmu. (Smejas.) Starp visām darīšanām. Vēlāk radās sirdsapziņas pārmetumi. Bētiņai bija trīs mēneši, kad es ar viņu pārvietojos gan pa saimniecību, gan veikalu. Kad vajag, piens ir līdzī, nekas nav jāsilāda – pabaro. Bet šādā ritmā piens ātri saruka. Tas nav labais piemērs.

Vai bija, kas palīdz?

Artūram un Betai ir maza starpība – gads un astoņi mēneši, gandrīz dvīņi. Man bija grūti pieņemt, ka kāds cilvēks būs manā mājā, bet sapratu, ka tā vairs nevar. Atrodu brīnišķīgu auklīti Ausmu Šalmi. Ļoti labi atceros epizodi, kad apmācījās. Atbraucu mājās no darba, pulkstenis ir septiņi vakarā. Un man izvārīta zupa! Man! Es raudu, bet Ausmiņa nesaprot, par ko. Visā tajā darba virpulī kāds parūpējies tieši par mani! Dzīve paiet, un sirdī paliek nevis kāds prezidenta



Valsts prezidenta Egila Levita inaugurācijā. Baiba Mikāla – pirmā no kreisās.

pasniegts goda raksts, bet tas zupas šķīvis, ko Ausmiņa man nolikusi.
Vai nu jau nav pienācis brīdis, kad var padomāt par sevi?
Jā, šo laiku izbaudu. Man patiešām ir gandarījums un sirdsmiers par bērniem. Prieccijos par vecākā dēla radošajiem sasniegumiem (Toms Mikāls ir džeza pianists – aut.). Vidējais dēls Artūrs studē elektroinženierzinātni Anglijā. Trešais kurss jāpavada industrijā. Artūram izdevās izturēt ļoti lielu konkursu – 400 jauno inženieru uz četrām vakancēm. Viņš ieguvis sapņu vietu – nākamo gadu iespraksē *Mercedes* pirmās formulas braucēja Luisa Hamiltona komandā. Elizabeti bija ļoti grūta izšķiršanās starp baletu un medicīnu. Viņa izvēlējās medicīnu, mācās *budzētā* Rīgas Stradiņa universitātē.

Toms mācījās ārzemēs – atgriezās. Ko domā Artūrs?

Artūrs vienmēr bijis ar domu, ka atgriezies, ka gribētu pārņemt uzņēmuma vadību. Es saku: „Tev jāiet savs ceļš. Ja tiešām to gribi, tad dari!” Bet nav akmeņi iecirsts, ka obligāti jāvada uzņēmums.

Vai tad jūs to visu nedarāt bērniem?

Daru, jo bērni ir manas dzīves altāris, bet gribu, lai viņi ir laimīgi. Uzņēmumā es redzu divus cilvēkus, kurus jau lēnām virzu. Uzņēmums ir stabils – tik ilgus gadus esam bijuši tirgū un netaisāmies pazust, jo tas vajadzīgs arī Latvijai. Maksājām diezgan lielus nodokļus valsts budžetā.

Cik ilgs laiks pagājis līdz stabilitātei?

1992. gadā ar Arvi bijām lauksaimniecības tehnikas izstādē. Es saku, ka tā notika Kauņā. Arvis – ka Viļņā. Tur satikām *Amazones* pārstāvi Jenu Maisneru uzlūkojam, kas notiek Baltijas tirgū. Man iepatikās sējmašīnas krāsa. Tīri sievišķīgi!

(Smejas.) Devāmies tās mašīnas virzienā, pienāca Maisners. Ar viņu strādājam vēl tagad. Arvis labi runā vāciski, mums iznāk ar Maisneru saruna. Viņš mums pārdod sapni – ka arī mūsu saimniecībā var būt tāda sējmašīna. Nesaprotu, par kādu naudu. Tie bija kādi 8000 vācu marku. Bet Maisners iedod arī instrumentu – maksšķeri: ja pārdodam Latvijā cik tur tās mašīnas, šo varam nopirkt sev. Tas nenotika momentā, bet pēc gada to sējmašīnu atvedām. Morāle: „Nebaidies sapņot, izvirzi sapni par mērķi!” Ja nebūs sapņa, nebūs, kam piepildīties.

Kad sapratāt, ka laiks palīdzēt citiem?

Atceros to apziņu: tev tiek dots, un tev ir jānod. Nedrīkst to plūsmu apturēt, nedodot tālāk. Tā var būt materiāla lieta, nauda, runāšana ar cilvēku, kuram tas ir vērtīgi. Nezinu, kur biju tik gudra tajā vecumā. (Smejas.) Tas bija jau pirms gadiem 20, kad sākam dāļties ar citiem. Vispirms, protams, Padures mērogā. Tagad uzskatu: kamēr mani aicina, lai risinātu nozīmīgas lietas Latvijas uzņēmēju vidē, es to daru. Kamēr vēl varu jēgpilni, Uzņēmums ir stabils – tik ilgus gadus esam bijuši tirgū un netaisāmies pazust, jo tas vajadzīgs arī Latvijai. Maksājām diezgan lielus nodokļus valsts budžetā.

Reiz mašīna klausījies radio. Uz raidījumu piezvana kundze: „Visi tie ar tām greznām mašīnām! Tie biznesmeņi jau sazaugušies tik daudz, un vēl viņiem piešķir dikstāves pabalstu!” Ir vienalga, ar kādu mašīnu braucu, kāda blūze man mugurā, bet es maksāju nodokļus! Pagājušajā gadā, kas no biznesa viedokļa nebija tas labākais, nodokļos esam samaksājuši divus miljonus un 100 tūkstošus. Tie ir četri skolu saimnieciskie budžeti un cik pensiju! Un mani par to lamā? Nevienu neinteresē tas, vai es no darba atslēdzos, kad tas notiek un kā. Man jātik galā. Bet bez izlikšanās un pozas varu teikt: „Es mīlu savu Latviju!”

ka prasīs arī citi.

Tā arī ir, tāpēc uzņēmuma budžetā paredzam konkrētu summu ar ražošanu nesaistītām lietām. Mēs novirzām lielas summas – ap 10%. Mums ir divi lieli Latvijas mēroga projekti: radio *SWH* raidījums *Zaļais stūris*, kur Olte mēģina stāstīt gan par ekoloģisko, gan ar industrijām saistīto domāšanu, un *Zemes stāsti* Latvijas Televīzijā, kas ir pilnīgi mūsu doma un žurnālista Armanda Tripāna lieliskais izpildījums. Tam būs ceturtdā sezona. Televīzija pat raidlaiku iedeva, lai turpinātu. Esmu tam rekomendējusi divus jaunus uzņēmumus no biznesa inkubatora. Ceru *Zemes stāstos* ieraudzīt arī mūsu novada cilvēkus. Bet uzņēmuma sociālais projekts ir palīdzība mazpulcēniem.

Vai tas, kas esat uzņēmēja, novada deputātes darbā palīdz vai traucē? Domē vadīt sociālo komiteju, kur jādala budžeta nauda.

(Ietur pauzi.) Dialogs pašai ar sevi man notiek tad, kad sociālo palīdzību prasa cilvēks darbspējīgā vecumā. Kas tev ir citādi nekā man vai citam? Manā domāšanā nav tāda faila, ka kaut kas pieņaktos.

Kāds tagad teiks: „Viņai jau viegli runāt.”

Ar to es vienmēr rēķinos. Bet ko tu pats esi izdarījis savā labā? Kad strādāju un mācījos sociālo darbu un dibināju bāriņtiesu, teicu: ja pabalsts vecmātei, kura audzina mazbērnu, pārsniegs pabalstu, ko māte saņem no valsts, mēs radīsim pabalstu sabiedrību. Toreiz pārējā domāja, ko tas skuķis muld... Tagad esam pie tā nonākuši. Šajos brīžos man nav viegli kā uzņēmējai – vajadzētu mainīt sabiedrības attieksmi pret uzņēmējdarbību. Nav jālamā cilvēki, kuri kaut ko dara. Viņi jenes valsts budžetā vairāk nekā 80% ieņēmumu, no kā maksā algas un pensijas.

Reiz mašīna klausījies radio. Uz raidījumu piezvana kundze: „Visi tie ar tām greznām mašīnām! Tie biznesmeņi jau sazaugušies tik daudz, un vēl viņiem piešķir dikstāves pabalstu!” Ir vienalga, ar kādu mašīnu braucu, kāda blūze man mugurā, bet es maksāju nodokļus! Pagājušajā gadā, kas no biznesa viedokļa nebija tas labākais, nodokļos esam samaksājuši divus miljonus un 100 tūkstošus. Tie ir četri skolu saimnieciskie budžeti un cik pensiju! Un mani par to lamā? Nevienu neinteresē tas, vai es no darba atslēdzos, kad tas notiek un kā. Man jātik galā. Bet bez izlikšanās un pozas varu teikt: „Es mīlu savu Latviju!”

„Jābūt pamatvērtībām. Ja tās ir, pašam vieglāk, jo tu stāvi stabili.”



Baiba vecākās māsas Guntras rokās.



Padures pamatskolas izlaidumā. Baiba – pirmā no labās. Centrā – latviešu valodas skolotāja Agra Kalniņa un klases audzinātāja Mūza Anatoļjevna Basenko.

Jūtas piederīgi Latvijai

Nupat – 4. maijā – sagaidīta Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas 30. gadadiena. Trīs jauni, patriotiski cilvēki stāsta, cik svarīga viņiem ir mūsu valsts.

No matu galiņiem līdz papēžiem



BAIBA PODNIECE:

„Man patīk daudzinaut vārdu *latviete*. Tam ir liela vērtība, un manas izjūtas kļūst, ka šo vārdu vajadzētu rakstīt ar lielo burtu.”

„Man patīk mosties ar apziņu, ka dzīvoju valstī, kurā ir droši,” saka jaunā māmiņa, agrāk Skrudas TV žurnāliste, tagad liepājniece Baiba Podniece.

Viņa beigusi Kuldīgas Centra vidusskolu. Vēlāk Baiba kļuva pazīstama ar labdarības pasākumiem Laidu pagasta Valtaikos un atraktīvo kukurūzas labirintu vecāku lauku saimniecībā Kazdangā.

LIELA VĒRTĪBA

Baiba stāsta: „Latvija man ir tuva un mīla. Tās ir mājas, un, manuprāt, vārdu *mājas* nevar pārprast. Esmu latviete no matu galiņiem līdz papēžiem. Te dzīvo visi mani mīlie un vismīļākie cilvēki, un, ja kāds nolēmis meklēt izaugsmi citās Eiropas valstīs, viņš, to ieguvīš, ir atgriezies dzimtenē. Te ir tā vieta, kurā gribas spēcīgi nostāties uz abām kājām un palikt, pastāvēt. Gribas iesakņoties pašai un gribas, lai iesakņojas arī mani bērni. Es šeit jūtos labi. Daļēji varbūt tāpēc,

ka to vidi, kādā vēlos dzīvot, veidoju es pati.

Tagad ir daudz laika domāt, analizēt un saprast, kas man ir dots un cik esmu bagāta. Esmu pateicīga par iespējām, kādas pavērusās, par cilvēkiem manā dzīvē un par vietu, kurā esmu dzimusi, augusi, izglītojusies. Vēl tik daudzas durvis tiks atvērtas un aizvērtas, un skaidri apziņos, ka tas būs šeit un nekur citur.” Būt latviete ir esot liela vērtība: „Laikam tā ir piederības sajūta sirdī. Kaut kur dziļi krūtīs šķiet, ka kāds tur mani ieskautu apskāvienā. Brīžam šķiet, ka tur plaukstās.”

GAN ZEMES, GAN VALSTS PATRIOTE

„Man sarkanbaltsarkanā lentīte dažām virsjakām klāt ir visu gadu, ne tikai 18. novembrī. Bet tas tikai tā simboliski. Man nepatīk, ka novembrī pēkšņi liela daļa sabiedrības kļūst par valsts patriotiem vai arī tikai novembrī atceras, ka Latvija ir īpaša. Man patīk dzīvot

ar apziņu, ka esmu gan zemes, gan valsts patriote. Es stādu kokus – daudz, daudz koku. Dodoties pastaigās, līdz ņemu maisiņu, kurā salašit citu atstātos atkritumus, un izmetu tiem paredzētajā vietā. Veikalā iepērkoties izvēlos papīra maisiņu vai arī līdz esmu paņēmusi tos, kurus šuvuši Kuldīgas skolēnu mācību uzņēmuma bērni no otrreiz izmantota auduma. Jā, manuprāt, arī šādi var izrādīt patriotismu.

Man patīk Latvijas vārdu nest ārpus valsts robežām un stāstīt par savu zemi. Esmu lepna, sakot, ka dzīvoju Latvijā. Un, ja arī kāds nezina, kur tāda atrodas, ar prieku esmu gatava parādīt šo mazo, bet īpašo vietu.” Baibai vistuvākā ir Latvijas daba: „Tā piepilda dvēseli. Uzplādē ar enerģiju un sagatavo jaunam dienas cēlienam. Mēs dzīvojam mazā paradīzes nostūrī.”

ŠEIT NAV SLIKTI

„Nav tādu lietu, kas man šai

valstī nepatīktu,” saka Baiba. „Varbūt būtu nepieciešams dažas sfēras pilnveidot, bet šeit nav slikti. Katram pašam jāiemācās veidot savu dzīvi. Jācenšas darīt, nevis prasīt, lai valsts vadība visu iedod rokās. Viegli nav nevienam – no gaisa nekas nekrīt. Tikai pašam darot, viss ir iespējams. Es ticu!”

Par 4. maija svētkiem viņa saka: „Zinu, ka 1990. gadā Latvijas PSR Augstākā Padome pieņēma deklarāciju *Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu*, ar kuru atjaunoja 1922. gadā pieņemto Satversmi. Man tomēr īpašāks ir 18. novembris. Par 4. maiju tik daudz nerunā. Mazliet vairāk par to aizdomājos tad, kad valstī to sāka svinēt kā Baltā galdauta svētkus. Manuprāt, ir ieviesta skaista tradīcija. Un šogad baltos galdautos varēsim klāt mājās un pie galda sēsties savu tuvāko lokā, jo tur pagaidām ir visdrošāk.”

NEKAD NEPAMETĪS

„Dzimtene ir kā ģimene – to neizvēlas, bet tā ir,” uzskata Kuldīgas novada jaunsargu instruktors, dižkareivis Rihards Kepšs.

BĒRNIEM JĀRĀDA PIEMĒRS

Kuldīdzniekam Rihardam patriotisma tēma nav sveša: „Man kā jaunsargu instruktoram iznāk diezgan bieži tai pieskarties. Arī ģimenes lokā apspriežamies par savu dzimteni, raisu visādus jautājumus, ko katrs būtu gatavs darīt, lai dzimteni aizstāvētu. Latviešu simbols Lāčplēšis ir spēcīgs, varens, drosmīgs. Šīs īpašības man nozīmē būt īstam latvietim.”

Rihards uzskata, ka svarīgi ir vest bērnus uz tādiem pasākumiem, kas saistīti ar mūsu valsts īpašajiem datumiem, kā 11. un 18. novembris, 4. maijs. „Bērni var apmeklēt arī kādu pulciņu, kas saistīts ar vēstures izziņāšanu un militāro jomu apguvi. Uzskatu, ka pieaugušajiem jābūt patriotiem. Ja vecāki tā neizturas pret savu valsti, tad arī bērni nebūs. Bērni ir mūsu nākotne, un mums būtu vairāk viņos jāieklausās.”

OTRĀ DZIMŠANAS DIENA

Rihardam vislabāk patīk dabas klusums, ko var dzirdēt un sajūst tad, kad paliek pa nakti mežā. Bet par to, kas nepatīk, viņš saka: „Tas, ka Latvijā arvien vairāk, ejot pa ielu, var dzirdēt krievu valodu, nevis mūsu, latviešu, valodu. Dzīve



Jaunsargu instruktors RIHARDS KEPŠS izvēlējies savu dzīvi veltīt Latvijai.

šeit mani apmierina, bet, protams, varētu būt rožaināk.

Esmu profesionālā dienesta karavīrs, un visa mana dzīve veltīta Latvijai. Saistu savu nākotni ar Latviju, jo es mīlu šo zemi un nekad to nepameitīšu.”

4. maija svētki Riharda ģimenē tiek svinēti: „Tas ir svarīgi, jo katru dienu nevaram cildināt tos ļaudis, kuri bija pārliecināti par savu rīcību un par to cīnījās. Manā ģimenē šo saucam par Latvijas otro dzimšanas dienu. Radu stāstus par 4. maiju pirms 30 gadiem neesmu dzirdējis, bet par opja armijas laiku gan daudz dzirdēts.”

Uzvilkta tautastērpu – tas ir gods

„Jūtos Latvijai piederīga, un man šeit patīk,” saka Kuldīgas Centra vidusskolas 12. klases skolniece Alise Gailīte. „Kopš dejuju *Ventā*, esmu piedalījies 4. maija svētkos Kuldīgā. Tajās reizēs uzvilkt latviešu tautas tērpu ir bijis īpašs gods.”

MĀJU IZJŪTA

Alise Latviju izjūt kā mājas: „Dažreiz esmu aizdomājusies: kā būtu, ja es būtu piedzimis citā valstī. Vienmēr nodomāju: priecājos, ka esmu dzimusi Latvijā un ka tieši to saucu par savām mājām.” Būt latvietei nozīmē just piederību dzimtenei: „Kad esmu bijusi kādā citā valstī, piemēram, Turcijā vai Gruzijā, pasakot vietējiem, ka esmu latviete, viņiem liekas, ka nāku no Krievijas vai Lietuvas. Bet tad ar lepnumu pastāstu, kas ir Latvija un kur tā atrodas.” Arī Alise sevi uzskata par patrioti: „Esmu, bet ne no tiem, kuri to ļoti izrāda. Dejoju Tautas deju ansamblī *Venta*, un imesls, kāpēc to daru, nav tikai patriotisms. Tomēr, uzvelkot tautas tērpu un dejojot latviešu dejas, tas rada lielāku piederības izjūtu. Man tas sagādā prieku.”



Ventas dejojāja ALISE GAILĪTE kopā ar Henrihu Bušmani 4. maija svētkos Kuldīgā pirms diviem gadiem.

ŠEIT DZĪVOS UN STRĀDĀS

„Man patīk daba un arī tradīcijas. Manuprāt, tās tiek īpaši koptas. Nenāk prātā nekas tāds, kas, dzīvojot Latvijā, man nepatīktu, ja nu vienīgi laikapstākļi – gribētos siltākas vasaras. Es noteikti savu nākotni saistu ar Latviju. Man patīk aizbraukt un apskatīt citas valstis un to kultūru, taču nekad neesmu apsvērusi domu dzīvot un strādāt citur. Arī manis izvēlēta nākotnes pro-

fesija – juriste – saistīta ar Latviju un tās nākotni.”

Par valsts svētkiem Alise saka: „4. maija svētkus ģimenē nesvinam, taču 18. novembrī sēžamies pie svētku galda. Domāju, ka pats svarīgākais nav svinēt, bet gan apzināties šo svētku nozīmi un iemeslu, kādēļ mums tādi ir.”

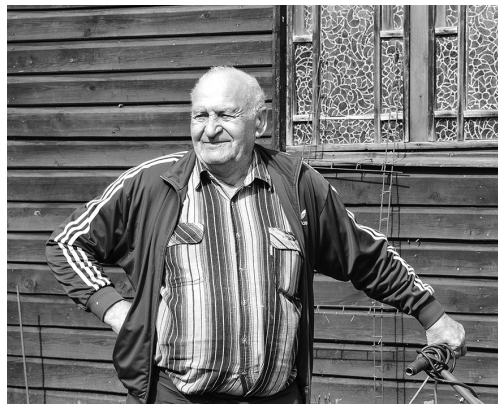
Lāsma Reimane
Baibas Podnieces,
Riharda Kepša un
Alises Gailītes arhīva foto

Krīzes ierobežojumus pieņem un izpilda

Darbs kādam jādara



Deviņus gadus vecā Tobija saimnieks smejas, ka daļa pensijas aiziet arī mājas mīluļa vēderā.



„Ko man savos 75 gados diži baidīties no vīrusa! Apkārt lieki nestaiģāju, svaigā gaisā varu iziet pagalmā,” teic Hermanis Mediņš.

Kuldīdznieks Hermanis Mediņš izmanto skaisto laiku, lai pagalmā nopļautu zālienu. Viņš smejas: „Kas cits darīs?” Pensija nav tik liela, lai maksātu pļāvējam, bet mārpuķītes trešajā dienā ziedēšot atkal.

Mediņu dzīvoklis atrodas mājiņā Estrādes parka malā, pagalms un dārziņš sadalīts starp kaimiņiem. Dzīvei pie estrādes esot savs labums – vasarās koncertus varot klausīties par velti.

„Nu, sāpīgs šis laiks,” atzīst Mediņš kungs. „Ar bērniem nedrīkst satīties, kaut dzīvo netālu. Citi jau noteikumus neņem vērā. Es nezinu, cik tie ir pareizi vai nepareizi. Uz veikalu aizejam paši. Mēs ar sievu Liliju varam iznākt pagalmā, lapenē kafiju iedzert. Kad kļūs siltāk, siltumnīcā tomātus stādīsim. Bet paskatieties, kas brīvdienās notiek uz vecā tilta un Mārtiņsalā! Tas, ka policisti stāv, nevienu diži neietekmē.”

Covid-19 epidēmijas laikā īpaša uzmanība pievērsta vecāka gadagājuma cilvēkiem, iesakot gan pašiem piesargāties, gan tuviniekiem viņus saudzēt un lieki neapciemot. Daļa aptaujāto mūspuses senioru atzīst, ka ārkārtējā situācija neko nav mainījusi, bet ir arī tādi, kuri uz veikaliem neiet un tuviniekus iekšā nelaiž.

Dēla dāvātā terasītē

Biruta Bēniņa savu dārziņu izveidojusi kastēs pie dzīvokļa durvīm. Cita dārza viņai neesot, bet parūšināties gribas.

Drīz ziedēs tulpes, pēc tam begonijas. Stādi jau augot. Arī salāti pastiepušies, bet citās kastēs būšot garšvielas. Iespēja darboties radusies tad, kad dēls vecākiem jubilejā uzdāvinājis terasīti ar visām puķu kastēm.

„Lai arī apkārt mājas, nekāds aizvējš te nav. Tomēr gribas, lai kaut kas zied un aug. Kad tulpītes noziedēs, ielas pusē

taisīšu tām dobi, lai nākamgad zied tur.”

Jautāta, kā pārcieš šo laiku, Birutas kundze atbild: „Uz centru cenšamies iet retāk – reizi nedēļā. Tie arī visi ierobežojumi. Veikalos cilvēku ir maz, ievēro atstarpes, tirgū tāpat. Viens bērns man ir Rīgā, otrs – Anglijā. Tur ejot traģiski: kad brauc uz darbu, jābūt līdzīgi dokumentam, ka nekāda saskare ar slimajiem nav bijusi. Vedekla krīzes dēļ palika bez darba. Ja tiks, tad vasarā atbrauks.”



Arī pilsētas vidū var iekārtot dārziņu, kurā izaudzēt kādu salātlapu un garšaugus.



Kad Birutas Bēniņas koptās tulpes noziedēs, to vietā stādīšot begonijas. Neviens viņas stādījumus postīt nav nācis, bet, ja kādam puķīti ievajagoties, lai jau ņemot, saka saimniece.

Kautrējas prasīt, kaut vajag

Lai gan pasākumi pierimuši, Kuldīgas senioru skola turpina darboties. Pirmo reizi tā iesaistījusies Borisa un Ināras Teterevu fonda programmā *Pats savam saimes galdam*. Sēklas kartupeļus, sīksīpolus, dažādas citas sēklas, mēslojumu un darba rīkus saņēmušas 28 mājsaimniecības. Bet izrādās: daudzi vecie ļaudis ir kautrīgi – neatļaujas paprasīt pat to, ko ļoti vajag.

Kuri lūdz, tiem izdalām



Ruta Orlova: „Kamēr nedrīkstam tikt klātienē, domājam, kā savu pieredzi nodot sociālajos tīklos. Tā varam arī uzzināt, kā mūsu seniori jūtas.”

Kā pastāstīja senioru skolas vadītāja Ruta Orlova: „Mēs nešķirojam, vai tie ir mūsu dalībnieki vai citi pensionāri. Kuri prasa, tiem izdalām. Darām to bijušās Kuldīgas pamatskolas plašajā ēdamzālē, ievērojot visus noteikumus.” Dārziņi esot daudziem, bet kāda kundze prasījusi tikai tik, cik vajag, lai iekoptu kastes uz balkona. „Daudzi kautrējas prasīt, kaut vajag. Zvanījām un piedāvājām – atrunājas, ka par velti neņemšot, bet, kad noprasām, vai tiešām neko nevajag, atbild, ka vajadzētu jau, jo sēklas ir dārgas,” novērojuši R.Orlova. Cilvēki ņemoties pa dārziņiem, bet atrodot laiku arī tam, lai internetā noskatītos pasniedzēju ierakstītās lekcijas. „Zvana jau arī, ka mājās skumji un garlaicīgi. Bet neko nevaram līdzēt. Bija plānots, ka uz veiksmīgākajām mājsaimniecībām, kas piedalās šajā projektā, maijā brauksim ekskursijā, lai gūtu pieredzi. Nevar paredzēt, kad to varēsim izdarīt. Jūlija beigās un augustā plānojām meistardarbnīcas, kurās seniori ar savu pieredzi un arī speciālisti rādītu, kā izaudzēto konservēt, saglabāt ziemai. Bet, kā veiksies, nezinām. Iespējams, nodarbības notiks attālināti.”

Visu pati



„Mums ir dārzs, kur darboties, un vēl palīdzu mazbērnam – atkal mācos 4. klasē. Šeit paņēmu sīpoliņus un kapli. Esmu ļoti pārsteigta un priecīga. Manā mūžā pirmo reizi kāds kaut ko iedod!” priecājas Daina Palace.

86 gadus vecā Zinaīda Kuzinova, saņēmusi maišeli kartupeļu un uzlikusi uz rokas ratiņiem, visiem saka lielu paldies – nu varēšot stādīt. Zeme dārziņā labu laiku kā ar lāpstu uzrakta. Pati vien to darījusi, jo vīrs jau trīs gadus viņā saulē, bet meita ar ģimēni – Dānijā.

„Manā dzīvē nekas nemainās. Staiģāju pa ielām, eju uz dārzu pie Melnās kolkas. Veikals man ir blakus mājai – uz to tik eju. No rīta kārtīgi izguļos,



Zinaīda Kuzinova kartupeļus jau iestādījusi. Zeme esot laba, aukstās naktis neko nekaitēšot.

probakastoju, tad eju iepirkties. Parasti vairāk par vienu vai diviem cilvēkiem veikalā nav. Nopērku maizi, desu – ar 300 eiro pensiju dikti šikot nesanāk. Kartupeļi ziemā bija pagrabā, arī bieķītes. Tagad gan beigušies, bet rudenī būs atkal. Sēklas jau esmu sagādājusi,” Zinaīdas kundze ir optimistiska. Tikai nosmaida, ka visus darbus izdarīt var, bet ļoti lēni. Neesot nekur jāsteidzas. Nedaudz saskumst, par meitu runājot. Uz ārzemēm viņa pārcēlusies



„Jādzīvo, jāpriecājas par dzīvi un drusiņ jāpabaidās,” teic Velta Cine. Viņa cer, ka no dāvātajiem sīpoliem būs laba raža.

jau brīvvalsts pirmajos gados: „Viņai nav pilsonības, esam krievi. Šeit darbu atrast nevarēja. Tagad ar trim bērniem dzīvo Kopenhāgenā. Agrāk braucu pie viņiem, palīdzēju audzināt. Nu jau vecākajai mazmeitai 14 gadu, un es vairs pie viņiem nebraucu. Cerēju, ka vasarā atbrauks atvaļinājumā, bet nekā. Mēs sazvanāmies. Meita nogurusi – it kā sēž mājās, bet strādā. Arī vecākā mazmeita mācās mājās. Uz skolu palaida tikai līdz 5. klasei, bet viņa ir 7. klasē.”

PASAULĒ

Kas tā par vietu?

176. kārta

Tā ir 12. apdzīvotākā pilsēta šajā valstī (kopā ar priekšpilsētām ap pieciem miljoniem iedzīvotāju). Tā atrodas lielas upes rietumu krastā un ir nozīmīgs tirdzniecības centrs. Ir slavēta ar ādas un tekstila rūpniecību. Tiek uzskatīta par pasaules ādas pilsētu. Diemžēl – arī par visvairāk piesārņoto pasaulē. 2018. gadā Pasaules Veselības organizācija to nodēvēja par pilsētu, kurā ir vissliktākais gaiss pasaulē.

Atbildi gaidām līdz **7. maija 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.



Konkursu atbalsta veikals *Cikāde*.

175. kārtas atbilde: Bavārijas meža nacionālais parks, Vācija.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Daina Brūkle, Gunta Grundmane, Vineta Kondraņicka, Inese Midrijāne, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Guntars Pirtnieks, Anda Pirtnece, Anete Orniņa, Rasma Stepe, Ausma Kreidere, Aija Usne, Gunta Folkmane, Ojārs Silkans, Vilnis Bēniņš.

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!



VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

**19. jautājums
Kur atrodas šī vieta?**

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **7. maija 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv. Ik ceturksni būs balviņa no Kuldīgas novada muzeja.

18. jautājuma atbilde: Kuldīgas Brāļu kapi (Otrajā pasaules karā kritušo padomju karavīru Brāļu kapi). Atrodas Kuldīgā, Annas kapos (savulaik dēvētos arī par Miera kapiem).

Pareizi atbildējuši: Daina Brūkle, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ojārs Silkans, Ingars Neimanis.



DABA

Vai pazīsti šo kukaini?

18. kārta

Tas ir sīks, 0,1–1 mm garš zirnekļveidīgs. Aktivitātes sezona Latvijā ilgst no aprīļa līdz oktobrim, bet labvēlīgos laika apstākļos var būt ievērojami garāka. Tas kļūst aktīvs, ja gaisa temperatūra pārsniedz +5°C. Dzīves un barošanās veids – daudzveidīgs: ir ūdenī, augsnē vai zemsegā brīvi dzīvojošas formas, ir arī dzīvnieku un augu parazīti. Pagaidām zināms ap 20 000 sugu, taču patiesais skaits varētu būt daudz lielāks. Latvijā zināms ap 800 sugu. Ezis starp adatām var pārnēsāt pat 4000 īpatņu. Tam ir tādas sugas, kuru kāpuri var baidīties vairāk nekā gadu, bet pieaudzis īpatnis – deviņus gadus un pat ilgāk. Tas var pārnēsāt tādu slimību ierosinātājus, pret kurām vēl nav vakcīnu. Kas tas par kukaini?

Atbildes līdz **7. maija 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

17. kārtas atbilde: TAPIRS jeb TAPĪRS.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Aija Usne, Daina Brūkle, Gunta Grundmane, Indra Grandava, Daina Gerente, Guntis Obodņikovs, Guntars Pirtnieks, Anda Pirtnece, Rasma Stepe, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Ojārs Silkans.



JOKI

Nekādi nespēju izlemt, kur pavadīt nākamo atvaļinājumu: viesistabā vai guļamistabā.

Divas stundas pirms pusdienu pārtraukuma firmas direktors ieiet frizētavā un ierauga tur padoto.
– Kā? Tu darba laikā atļaujies skūties?
– Nu, ko lai dara – bārda aug arī darba laikā.

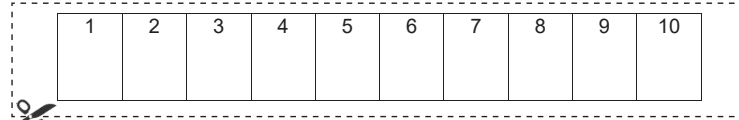
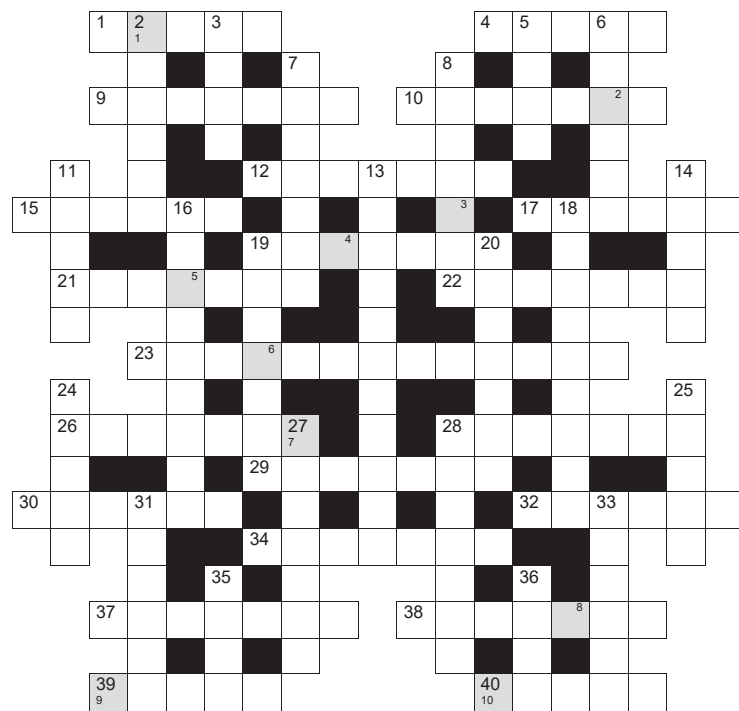
– Priekšniek, atvainojiet, es šodien ierados vēlāk, bet es labošos – vakarā aiziešu agrāk.

Ja jums kādreiz kļūst ļoti, ļoti auksti, pastāviet telpas stūrī! Tam parasti ir 90 grādu.

Restorāna zālē ienāk īpašnieks:
– Un tagad mūsu restorānā ir baltās vakariņas: dāmas cienā kavalierus...

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi **Sandra Vilsons**.



Risinājumu gaidām līdz **7. maijam**.

Horizontāli 1. Bieza burtnīca. 4. Tāds, kam žēl dot (ko) citam. 9. Krokodilu ģints dzīvnieks. 10. Ērce. 12. Mazas jaudas brizantā sprāgstviela, kas sastāv no amotola, dinamona un alumīnija pulvera maisījuma. 15. Dienvidamerikas lamu ģints mājdzīvnieks. 17. Mazgāšanas un tīrīšanas līdzekļi. 19. Vīrieša vārds jūlijā. 21. Ietaise elektriskās spuldzes ieskrūvēšanai. 22. Sīknaudas vienība Latvijā 1922.–1941. g. un 1993.–2013. g. 23. Rotaslietas. 26. Neprast, nezināt. 28. Vērtspapīru, papīrnaudas izlaišana. 29. Jebkuras vienības augu vai dzīvnieku sistēmātikā. 30. Kallu dzimtas purvu un ūdens malas lakstaugi. 32. Iereibt (sar.). 34. Krūts dziedzeru iekaisums. 37. Vienkārša, nesarežģīta. 38. Tēlota, ārišķīga drosme, bramanība. 39. Autobusa brauciens no viena galapunkta līdz otram. 40. Apdzīvota vieta Priekules pagastā.

Vertikāli 2. Angolas galvaspilsēta. 3. Šahā – spēcīgākā figūra. 5. Zīmju sistēma, ko īsuma vai slepenības dēļ lieto informācijas pārraidei, glabāšanai, piekļuvei, kā arī šifrēšanai. 6. Katoļu klostera priekšnieks. 7. Tāda, kas novirzījies no normas. 8. Irdens nogulumiezis, kas sastāv no atsevišķiem minerālu graudiem, daļēji no iežu, gliemežvāku atlūzām. 11. Rokas instruments vītņu iegriešanai. 13. Neatlīdzināt. 14. Grābt, mantkārīgi krāt. 16. Cepts cūkgaļas muguras gabals ar ribiņu. 18. Izturēšanās veids (pret ko). 19. Noslēgt līgumu ar mākslinieku vai mākslinieku kolektīvu par uzstāšanos noteiktas reizes vai noteiktu laiku. 20. Našķi, kārumi. 24. Sievietes, kas vārdadienu svin decembrī. 25. Skeleta sastāvdaļa. 27. Izcilas, iedzimtas spējas kādā nozarē. 28. Kazrožu dzimtas augs, kura dzimtene ir Ziemeļamerika. 31. Sīrups, cukura ražošanas paliekas. 33. Spīdēt, mirdzēt. 35. Kuģa augšējā klāja priekšgals. 36. Seni kara cirvji.

Pareizā atbilde: cīruļputenis – īslaicīgs snieģputenis, parasti vēlā pavasarī.

Atbildes

Horizontāli 1. Skolas. 5. Gulbis. 9. Lakta. 12. Tatri. 13. Iztēlot. 14. Munks. 15. Parnass. 17. Kēkss. 18. Kapars. 20. Sesava. 23. Sētas. 26. Plakete. 28. Azīdi. 29. Krist. 30. Smitēti. 31. Mapes. 34. Pialas. 37. Iedaļa. 40. Nītis. 41. Staigni. 43. Cauna. 44. Kārtēja. 45. Lanka. 46. Nasta. 47. Strats. 48. Sasist. **Vertikāli** 2. Kuteris. 3. Laika. 4. Slims. 5. Gaisma. 6. Latekss. 7. Izlūkot. 8. Stīpas. 10. Kanna. 11. Stāsts. 16. Skapis. 18. Klasika. 19. Presēta. 21. Elara. 22. Avīze. 24. Ētika. 25. Astma. 27. Ekipēt. 31. Minska. 32. Pātarot. 33. Sistēma. 35. Lagūnas. 36. Saigas. 38. Dacans. 39. Ļauns. 41. Sakas. 42. Aulis.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Gunta Vāciete, Vilnis Bēniņš, Velta Višņevska, Bruno Mekšs, Ojārs Silkans.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstuļu kastītē!



PĀRDOD

TEV – šogad **STĀDUS** tirgo Atpūtas ielā 6, Kuldīgā. Tālr. 26794191.

Sēklas **KARTUPEĻUS** 'Verdi', 'Excellence', 'Laudine', 'Ranomi' no pagraba, 0,10 EUR/kg. Tālr. 29120907.

SIA UPESKALNI AB – pārdod miežu, kviešu, auzu sēklu. Tālr. 29120907, 20380054.

AUZAS, kviešus. Tālr. 26064339.

Piena **TEĻUS**. Tālr. 29458514.

Baltas un brūnas jau dējošas **DĒJĒJVISTAS**, 6,5 mēn. vecas. Piegādāju saimniecībai. Tālr. 24976880.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKĒTES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 123,20 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms 20 m³. Tālr. 20514042.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**, skaldītu malku, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Pārdod skaldītu lapkoku **MALKU**. Gata-vojam pēc vajadzīgā garuma un rupjuma. 10 berkubi – 250 eiro. Tālr. 29562735.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Svaigus un trūdējušus **KŪTSMĒSLUS** maisos ar piegādi. Maiss – 3 eiro. Tālr. 26518070.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, piekabes, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

VĪNGLIEMEŽUS no 3 cm diametrā, braucu pie klienta. Tālr. 26284210.

Dārgi pērk apaļas un ovālas necaurspīdīga **DZINTARA** krelles. Tālr. 20323336.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties A, B, BE, C, CE kategorijas kursiem Kuldīgā. Sākums 5. maijā. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

Siltinām mājas ar **EKOVAŅI**, granulām un termoputām. Tālr. 26748235.

TRIMERA, MOTORZĀGA pakalpojumi. Tālr. 28958135.

SKRUNDAS APBEDIŠANAS BIROJA jaunā adrese: **LIEPĀJAS IELA 20, SKRUNDA**. Tirgojam futrāļus, pieminekļus. Tālr. 29533360.

Labi **SATRŪDĒJUŠI** govts **KŪTSMĒSLI**. Lai labi aug! Tālr. 29590704.

LĪDZJŪTĪBAS

*Jel neraudiet – mans sāpju ceļš ir galā,
Es upei melnajai nu pāri jau...
Es dusu klusā, aizmigušā salā,
Kur ciešanu un sāpju vairāk nav.*

/A.Skalbe./

Skumju brīdī esam kopā ar tuviniekiem, no ĒRAS ORLOVAS atvadoties.
SIA **Kuldīgas tekstils** kolektīvs

Tas visskumjākais brīdis, kad mīļa sirds

*Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un stājas,
Tad zvaigznes pie debesīm asarās mirkst*

Un tukšas kā klajums kļūst mājas.

/A.Vējāns./

Skumju brīdī esam kopā ar ĒRAS ORLOVAS ģimeni, viņu pārargri zaudējot.
Anita un līniju meitenes

*Dieviš deva, zeme jēma,
Zeme visu nepajēma.
Mīļi vārdi, labi darbi,
Tie palīka šai saulē.*

/T.dz./

Esam kopā ar Ruču un pārējiem tuviniekiem, mīļu cilvēku pavadot.
Suiņa sievas

Lasiet arī www.kurzemnieks.lv!

PEDAGOGIEM

Ieteikumi attālinātajām mācībām

Attālināta mācīšanās Latvijā rit jau labu laiku, tomēr skolotājiem vēl var noderēt padomi, kā tālmācību pilnveidot. Tos sagatavojuši eksperti no „Samsung” skolas nākotnei.

SAZIŅAS VEIDS UN IELŪGUMS

Skolotājiem jāatrod sev ērtākā un skolēniem saprotamākā tiešsaistes saziņas platforma, kurai vienlaikus var pievienoties visi. Visbiežāk tiek izmantotas *Cisco Webex, Google Meet, Microsoft Teams, Skype, Zoom*. Ir vērts tās izmēģināt un apjautāties skolēniem. Nozīmīga ir plānošana un laikus nosūtīts ielūgums uz katru stundu.

GAISMA UN KLUSUMS

Mācību stundu var vadīt arī no guļamistabas, taču svarīgi to iekārtot. Piemērota telpa ir klusa un mierīga. Pat ielas trokšņi var ietekmēt audio kvalitāti, ja stundas laikā ir atvērts logs. Lai sekmeņu neverbālo saziņu ar sejas izteiksmi, žestiem un mazinātu iespēju koncentrēties, jāatrod vienkāršs, neitrāls fons, piemēram, balta siena, un jāpārlicinās, ka telpā ir labs apgaismojums.

SKAIDRI NOTEIKUMI

Būtiski jau sākumā pārrunāt

stundas noteikumus un to, vai tehnoloģiju izmantošana ir saprotama ikvienam. Svarīgs faktors ir mikrofons. Skolēnam stundas laikā tam jābūt izslēgtam, ieslēdzot tikai tad, kad skolotājs aicina izteikties. Pēc tam atkal jāizslēdz. Citādi fona trokšnis no 20 vai vairāk savienojumiem mācības padarīs neiespējamu.

NOTURĒT UZMANĪBU

Lai noturētu uzmanību, pa vienam var saukt skolēnus vārdā un iesaistīt sarunā. Svarīgi atgādināt, ka jākoncentrējas un uz jautājumiem jāatbild tieši tāpat kā klasē. Var izmantot grupas tērzēšanas funkciju, lai aicinātu jautāt un komentēt. Ja platforma to pieļauj, var sūtīt ziņojumus atsevišķiem skolēniem, mudināt viņus pievērst uzmanību vai uzslavēt.

INTERAKTĪVI RESURSI UN SPĒLE

Ir pieejams daudz interaktīvu materiālu – virtuālas vizītes muzejos, iespēja tiešsaistē veidot krustvārdu mīklu, spēles ele-

menti, veidojot testus, aptaujas. Šādas platformas ir viens no rīkiem mijiedarbībai ar skolēniem. Tajās tiek izmantotas izglītojošas spēles. Daži piemēri ir *Kahoot, Mentimeter* un *Quizizz*.

ZINĀŠANAS JĀPĀRBAUDA

Attālināta mācīšana nenozīmē to, ka zināšanas neviens nepārbauda. Regulāras pārbaudes, pat neizliekot atzīmes, ir laba metode, kā tūlīt uzzināt, ko skolēni stundā iemācījušies. Tas ļauj noteikt viņu uzmanības līmeni, sekmēt aktīvu klausīšanos. Pārbaudei ir dažādas platformas: *Bricks Lab, Google Form, Socrate* un *Triventy*.

FAILU NOSAUKUMS UN FORMĀTS

Lai darbus vieglāk apstrādāt, ir vērts skolēnus aicināt failus nosaukt savā vārdā, norādot klasi vai vēl kādu informāciju. Šīs vienkāršās lietas būtiski atvieglo mājasdarbu labošanu. Ir svarīgi atgādināt failus saglabāt tādā formātā, ko var atvērt visos datoros.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)



Kā Kurzemnieku ABONĒT INTERNETĀ?



- 1.SOLIS.** Dodies uz www.abone.pasts.lv.
- 2.SOLIS.** Lapas augšā meklētājā (zilā lodziņā) ieraksti *Kurzemnieks*. Izvēlies variantu:
 - *Kurzemnieks* (1 mēn. – 6,10 eiro),
 - *Kurzemnieks* ar *Laimīgo programmu* (1 mēn. – 6,95 eiro).
- 3.SOLIS.** Bez reģistrēšanās – nospied pogu *Pievienot grozam* un izvēlies abonēšanas periodu, nospied pogu *Tālāk*.
- 4.SOLIS.** Aizpildi ailes tabulai *Saņēmējs un piegādes adrese* (vārds, uzvārds, adrese), ieķeksē lodziņā apstiprinājumu, ka esi izdevuma saņēmējs.
- 5.SOLIS.** Ieķeksē lodziņā, ka esi iepazinies ar noteikumiem, izvēlies samaksas variantu:
 - ar karti,
 - *Swedbank* internetbankā.

MAIJA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 7. maija 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv



Cik tonnu riepu katru gadu tiek pārdots Latvijā?

Atbilde. Ievai Vītoli-Lindkvistai un Olem Lindkvistam, lai no Spānijas atgrieztos Latvijā, bija jāšķērso četras valstis.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Aija Usne, Gunta Folkmane, Lilija Baukše, Daina Brūkle, Gunta Grundmane, Indra Grandava, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Rasma Stepe, Ausma Kreidere.

Viss par reklāmu *Kurzemniekā*! Tālrunis 63324881.

INTERESANTI

Mākslīgais sirds vārsts, kas aug

Bostonas bērnu slimnīcas (ASV) ārsti radījuši mākslīgo sirds vārstu, kas piemērots bērniem, jo tas turpina augt kopā ar viņiem. Jaunais atklājums palīdzēs izvairīties no atkārtotām operācijām, lai augošam bērna organismam piemērotu jauna izmēra vārstu. Dzīvnieku eksperimentos apstiprinātā metode vēl jāpārbauda klīniskos pētījumos, taču ir zināms, ka tā paredz nelielu ķirurģisku manipulāciju, kas jauno mākslīgo vārstu uzpūš līdz nepieciešamajam izmēram. Izgudrojumu iedvesmojušas cilvēka vēnas, kas spēj pārvadīt ap 70% asiņu, tomēr to caurlaidība un diametrs radikāli mainās atkarībā no ķermeņa pozas.

SEN

Svētdien pilskalnā motokross

Daudzi kuldīdznieki ar lielu interesi katru vasaras sezonu gaidījuši motokrossus, kas parasti tika rīkoti senču pilskalna apkārtnē. Par nožēlošanu jāsaņem, ka iepriekšējā gada vasara pagāja bez šāda interesi saistoša sporta sarīkojuma. Šogad starprajonu motokrosa organizēšanu uzņēmusies *Vulkāna* DOSAAF pirmorganizācija. Šim nolūkam uzaicināti kuplināt sacīkšu dalībnieku skaitu kaimiņrajonu, kā arī Rīgas, Liepājas un Tukuma motobraucēji, saņemtas daudzas atbildes: sacīkšu pieteikumus telefonis-

ki paziņojušas Rīgas, Liepājas, Tukuma un Cīravas motobraucēju komandas, kā arī individuāli braucēji no Tukuma, Liepājas, Priekules, Saldus, Kandavas, Ventpils un Kuldīgas. Pavisam saņemti divdesmit astoņi pieteikumi. Kross notiks senču pilskalna apkārtnē šā gada 18. maijā plkst. 14.00. Lai motosacensības padarītu interesantākas, jaunās kroša trases garums ir samazināts, bet tān vairāk šķēršļu un grūti pārvaramu vietu. Vīriešiem paredzēta 40 km distance, un tā tiks veikta 25 apļos. Sievietēm un jau-

niešiem distances garums samazināts uz pusi. Pēc sacīkstēm notiks dalībnieku apbalvošana, bet labākā komanda savā īpašumā iegūs sudraba kausu. Kas katrā distancē startēs, ar kādiem motocikliem un kuri plūks uzvarētāju laurus, par to varēs savām acīm pārliecināties tie kuldīdznieki, kuri svētdien ieradīsies noskatīties šīs saistošās motosacīkstes.

E. Hībners, finieru rūpnīcas *Vulkāns* DOSAAF pirmorganizācijas motosekcijas vadītājs
Padomju Kuldīga, 1958. g. 16. maijs

AKCIJA

Kā mākslinieks savai pastkastītei

„Piedalies akcijā *Apglezno un nobildē arī tu savu pastkastīti!* un kļūsti par mūzikas un mākslas festivāla *Bildes* neklātienas dalībnieku,” mudina rīkotāja Tija Auziņa.



„Varētu teikt, ka pastkastīte ir mājvieta ziņām, pārsteigumiem, labām domām, vēlējumiem un sapņiem.

Palūkosimies, kādas tās ir! Vai enges un krampīšus vēl nav pamatīgi saēdis laika zobs? Varbūt pašā pastkastītē jau kādu laiku iemājojusi rūsa? Vai daudzu gadu lietus un sniegi nav līdz nepazīšanai pārvērtuši vecdēva darināto koka pastkastīti? Iespējams, ceļmalas pastkastīte klusi skumst pēc svaigas krāsas kārtas un nelielas pielabošanas, bet tikko veikalā pirkta priecātos par nelielu, bet īpašu akcentu. Paliekot mājās, ņemsim rokās otas un krāsu bundžas un *mākslinieciskosim* savas pastkastītes! Apgleznot tās aicināti arī uzņēmumi, izglītības iestādes, bibliotēkas un nevalstiskās organizācijas.”

Mūziķi, mākslinieki, fotogrāfi, žurnālisti u.c. to izdarīja jau pērn. Tagad izaicinājums pārējai sabiedrībai: „Dariet kā mēs, da-

riet labāk par mums!”

Var izmantot jebkādas materiālus un tehniku: gleznošanu, kalšanu, kokgrebumus, šūšanu, klūgu pišanu, kolāžas, ploterēšanu, datorsalikumu vai īpašu autor-tehniku. Pastkastīte jānofotografē un līdz 10. septembrim bilde jānosūta e-pastā: pastkastites@bildes.lv, norādot autora vārdu, uzvārdu, vecumu, pastkastītes adresi, darba nosaukumu un īsu stāstu par ideju. Autori aicināti attēlu publicēt sociālajos tīklos, izmantojot tēmturus #Pastkastites un #paliēcimājās un pievienojot *ietagojot @FestivalsBildes*, lai *Bilžu birojs* varētu dalīties tālāk. Interesantāko darbu autori saņems rīkotāju un *Latvijas Pasta* pateicības rakstus un pārsteiguma balvas.

Vairāk par akciju: www.bildes.lv. Ja ir jautājumi, zvanīt pa tālr. 29282866 (Tijai) vai rakstīt e-pastā: bildes@bildes.lv.

Suietiem savs parlaments

Virtuālās vēlēšanās ievēlēts Suietu parlaments. Tā mērķis ir kopienu pārstāvēt tajos jautājumos, kas svarīgi kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai. Aktuālā tēma – administratīvi teritoriālā un izglītības reforma.

Balsojumā piedalījušies ap 230 suitu identitātes karšu īpašnieku, apstiprinot 14 parlamenta pārstāvjus: Grigoriju Rozentālu, Andri Vasiļevski, Juri Lipsni, Ilgu Leimani, Kārli Lipsni, Jāni Kaminski, Jāni Brūkli, Daci Priedi, Māri Birznieku, Andri Stepanovu, Arni Pēteri Rozentālu, Janu Štūlbergu, Arnoldu Brūderu un Hariju Dāboliņu.

Parlamenta priekšsēdis Grigorijs Rozentāls skaidro, ka ideja par šādu struktūru radusies tāpēc, lai reizēs, kad valsts mērogā tiek lemts par suitiem, varētu paust arī pašu kopienu pārstāvju viedokli. „2009. gadā mēs kā vērtība esam iekļauti UNESCO pasaules kultūras mantojumā. Ik pa laikam pārapspīrinām plānus, kas suitiem jādara, lai mantojumu glābtu un attīstītu. Problēma tā, ka tādos pagrieziena brīžos nav, kas suitus pārstāv,” skaidro G.Rozentāls. „Vienā brīdī tā ir teritoriālā, citā – izglītības reforma. Kultūras ministrija ik pa noteiktiem gadiem sūta uz UNESCO suitu kultūrtelpas glābšanas plānu, diemžēl valsts līdzdalība šī plāna īstenošanā finansiāli ir tuvu nullei. Ir visādas lietas, kas, jūtoties kā suitam, nešķiet pareizas. Kad gribam procesā iesaistīties, lai būtu labāk, tad atduramies pret to, ka suitiem nav savas balss. Viens dzīvo vienā pagastā, cits – citā, Rīgā vai ārēzēm, un nevienš kopienā nepārstāv.”

Vienu brīdi domājām, ka mūsu vārdā varētu runāt pašvaldība, bet suiti ir vairākas pašvaldībās. Domājām par biedrību *Etniskās kultūras centrs „Suiti”*, bet tā apvieno nelielu cilvēku daļu. Droši vien arī mūsu parlaments nav ideāls risinājums, bet tas ir mēģinājums uzzināt, kuri cilvēki jūtas kopienai piederīgi, un paust viņu viedokli. Pagājušā gada septembrī sākām dalīt suitu identitātes kartes. Tām var pieteikties ikviens, kurš jūtas kā kopienas daļa. Karšu īpašnieki ir tie, kuru viedokli noskaidrosim. Šodienas iespējas to ļauj uzzināt virtuāli. Parlaments to nesīs tālāk.

RECEPTĒ

KARTUPEĻU SACEPUMS AR MALTO GAĻU

Vajadzēs: 2 ēd.k. olīveļļas, 1 sīpolu, 2 ķiploka daiviņas, 500 g maltās liellopa gaļas, 6 kartupeļus (nomizotus un sagrieztus šķēlītēs), 500 ml piena, 3 olas, sāli, piparus.

Kā pagatavot. Cepeškrāsnī sakarsē līdz 190 grādiem. Pannā uzkaršē olīveļļu, saber tajā sasmalcinātu sīpolu un saspīestas ķiploka daiviņas. Sastāvdaļas dažas minūtes apcep, līdz sīpoli caurspīdīgi. Pievieno malto gaļu, arī sāli un piparus pēc garšas. Dažas minūtes apcep, līdz apbrūnē. Pannu ar gaļu



Suitu parlamenta priekšsēdis Grigorijs Rozentāls: „Ja mums nebūs sava viedokļa, par mums lems citi, kuri vadīsies pēc savas izpratnes un savām prioritātēm.”

Administratīvi teritoriālās reformas komisijā Saime ir iesniegts priekšlikums veidot novadu, kurā būtu Alsungas novads, Ventpils novada Jūrkalnes pagasts un Kuldīgas novada Gudenieku pagasts. Mēs no suitu identitātes karšu īpašniekiem vācam viedokli par šo jautājumu. Pirms lems Saime, publiski paudsim kopienas nostāju. Otrs jautājums – vai cilvēki atbalsta, ka šāds novads tiktu saukts nevis par Alsungas, bet Suitu novadu.”

Parlaments nav veidots tikai teritoriālās reformas dēļ, jo nākotnē būs arī citi jautājumi, uzsver G.Rozentāls. Kaut vai diskusija ar valsti par to, kāds finansējums nepieciešams suitu kultūrtelpai.

Pirmajā attālinātajā parlamenta sapulcē par priekšsēdi ievēlēts G.Rozentāls, par vietnieku – J.Lipsnis, par kancelejas pārvaldnieci – I.Leimane. Nākamās Suitu parlamenta vēlēšanas notiks pēc gada.

Jolanta Hercenberga

Katrīna Spuleniece